

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare

În temeiul art. 41 alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 98-100 art.147),

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1.1. Regulamentul de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa, conform anexei nr. 1;

1.1.1. Pentru importul pe teritoriul Republicii Moldova a fructelor specificate în Regulamentul de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa, se respectă condițiile specificate în secțiunile 1-5 al anexei nr. 1;

1.2. Regulamentul privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a *Aromia bungii* (Faldermann), conform anexei nr. 2;

1.3. Regulamentul privind adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt, conform anexei nr. 3.

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina autorității competente (Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor).

3. Anexa nr. 1 din prezenta hotărâre se abrogă la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministru al agriculturii și
industriei alimentare

Ludmila CATLABUGA

Regulamentul
de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din
Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni
introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător
***Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa**

Prezentul Regulament transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa, CELEX: 32022R0632, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 117 din 19 aprilie 2022.

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul regulament stabilește măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa.

2. În sensul prezentului regulament, se definesc următoarele noțiuni:

2.1. *organism dăunător specificat* - organismul dăunător *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa;

2.2. *fructe specificate* - fructele speciilor *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf., și hibridii lor, altele decât fructele speciilor *Citrus aurantium* L. și *Citrus latifolia* Tanaka.

CAPITOLUL II
INTRODUCEREA PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA A
FRUCTELOR SPECIFICATE, ALTELE DECÂT FRUCTELE DESTINATE
EXCLUSIV PRELUCRĂRII INDUSTRIALE

3. Prin derogare de la pct. 75 sbp. 3) și pct. 75 sbp. 4) din anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea

măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay sau Zimbabwe, altele decât fructele destinate exclusiv prelucrării industriale, pot fi introduse pe teritoriul Republicii Moldova numai în conformitate cu pct. 4-7 și dacă au fost îndeplinite toate condițiile prevăzute în secțiunile 1-5 referitoare la țara respectivă.

4. Introducerea în țară a fructelor specificate se efectuează conform pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 938/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu codurile de trasabilitate ale locurilor de producție incluse în listele actualizate menționate la pct. 26, 36, 47, 56 și 66 din prezentul Regulament.

5. Autoritatea competentă asigură faptul că, sub supravegherea lor oficială și prin intermediul listelor actualizate menționate la pct. 26, 36, 47, 56 și 66 din prezentul Regulament, operatorii profesioniști prezintă pentru import numai transporturile care provin din locurile de producție menționate la pct. 28, 29, 38, 49, 58 și 68.

6. Controalele fizice se efectuează pe eșantioane de cel puțin 200 de fructe din fiecare specie de fructe specificate, din loturi de 30 tone, sau dintr-o parte a acestora, selectate pe baza constatării oricărui simptom posibil determinat de organismul dăunător specificat.

7. În cazul în care simptomele determinate de organismul dăunător specificat sunt detectate în timpul controalelor fizice menționate la pct. 6, prezența respectivului organism dăunător se confirmă sau se infirmă prin testarea fructelor specificate care prezintă simptome.

CAPITOLUL III

INTRODUCEREA ȘI CIRCULAȚIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA A FRUCTELOR SPECIFICATE DESTINATE EXCLUSIV PRELUCRĂRII INDUSTRIALE

8. Prin derogare de la pct. 75 sbp. 5) din anexa nr. 5 la Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 679/2024, fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay sau Zimbabwe, destinate exclusiv prelucrării industriale, se introduc, circulă, se prelucrează și se depozitează pe teritoriul Republicii Moldova numai în conformitate cu pct. 8-17 și dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele cerințe:

8.1. fructele specificate au fost produse într-una dintre respectivele țări într-un loc de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficiente împotriva organismului dăunător specificat la momentul potrivit față de începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a Organizației Naționale pentru Protecția Plantelor (ONPP) din țara respectivă;

8.2. fructele specificate au fost recoltate din locuri de producție aprobate și nu a fost detectat niciun simptom al prezenței organismului dăunător specificat pe parcursul unui control fizic efectuat în timpul ambalării lor;

8.3. fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar și includ cumulativ următoarele elemente:

8.3.1. numărul de ambalaje din fiecare loc de producție;

8.3.2. numerele de identificare ale containerelor;

8.3.3. codurile de trasabilitate pentru locurile de producție indicate pe ambalajele individuale, iar la rubrica „Declarație suplimentară” din certificatul fitosanitar, următoarele mențiuni: „Transportul este în conformitate cu cerințele din pct. 8 al Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare” și „Fructe destinate exclusiv prelucrării industriale”;

8.4. ele sunt transportate în ambalaje individuale în interiorul unui container;

8.5. pe fiecare ambalaj individual menționat la sbp. 8.4 este prezentă o etichetă cu următoarele informații:

8.5.1. codul de trasabilitate al locului de producție pe fiecare ambalaj individual;

8.5.2. greutatea netă declarată a fructului specificat;

8.5.3. mențiunea: „Fructe destinate exclusiv prelucrării industriale”.

9. După efectuarea controalelor fizice menționate la pct. 19, sbp. 3) din Regulamentul privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 938/2018, fructele specificate se transportă direct și fără întârziere la unitățile de prelucrare menționate la pct. 10 sau la un spațiu de depozitare.

10. Fructele specificate se prelucreează în unități situate într-o zonă în care nu se produc deloc fructe citrice. Unitățile trebuie să fie înregistrate oficial și aprobate în acest scop de către autoritatea competentă conform art. 31¹ din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor.

11. Deșeurile și subprodusele obținute din fructele specificate se utilizează sau se distrug pe teritoriul unității în care au fost prelucrate fructele respective sau într-o zonă în care nu se produc fructe citrice.

12. Deșeurile și subprodusele se distrug prin îngropare adâncă sau se utilizează printr-o metodă aprobată de autoritatea competentă și sub supravegherea autorității competente respective, astfel încât să se prevină orice risc de răspândire a organismului dăunător specificat.

13. Procesatorul ține evidența privind fructele specificate care sunt prelucrate și le pune la dispoziția autorității competente, după necesitate. Evidențele respective indică numerele și mărcile distinctive ale containerelor, volumele de fructe specificate importate, volumele de deșeuri și de subproduse utilizate sau distruse și informații detaliate privind utilizarea sau distrugerea lor.

14. În cazul în care fructele specificate nu sunt prelucrate imediat, ele se depozitează într-o unitate înregistrată și aprobată în acest scop de către autoritatea competentă.

15. Loturile de fructe specificate trebuie să rămână identificabile în mod separat.

16. Fructele specificate se depozitează într-un mod care să prevină orice risc de răspândire a organismului dăunător specificat.

17. În cazul neconformităților cauzate de prezența organismului dăunător specificat pe fructele specificate, notificarea va indica codul de trasabilitate al locului de producție respectiv, astfel cum se prevede la pct. 27, 37, 48, 57 și 67.

Secțiunea a 1-a

Condiții pentru introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a fructelor specificate originare din Argentina astfel cum se prevede la pct. 3 din

Regulament

18. Fructele specificate au fost produse în locuri de producție, constând din unul sau mai multe terenuri de producție, care au fost identificate ca părți unice și distincte din punct de vedere fizic ale unui loc de producție, iar atât locul de producție, cât și terenurile sale de producție, au fost aprobate de Organizația Națională pentru

Protecția Plantelor (ONPP) din Argentina în scopul efectuării de exporturi în Republica Moldova.

19. Locurile de producție aprobate și terenurile sale de producție au fost înregistrate de ONPP din Argentina sub codurile lor de trasabilitate respective.

20. Fructele specificate au fost produse pe un teren de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficace împotriva organismului dăunător specificat, la momentul potrivit de la începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a ONPP din Argentina.

21. Verificarea menționată la punctul 20 se însoțește de eșantionare pentru a confirma aplicarea tratamentelor, în cazul în care aceste tratamente constau în aplicarea de produse de protecție a plantelor, iar eșantionarea a luat în considerare neconformitățile identificate în cursul perioadei de vegetație și de export precedente:

21.1. în cadrul inspecțiilor în teren sau la unitățile de ambalare, înainte de export; sau

21.2. în cadrul controalelor efectuate asupra transporturilor la posturile de control la frontiera Republicii Moldova.

22. De la începutul ultimului ciclu de vegetație au fost efectuate, în locurile de producție aprobate, inspecții oficiale, constând în controale fizice și, în cazul în care au fost detectate simptome, eșantionări, pentru testarea prezenței organismului dăunător specificat, iar organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate.

23. S-a prelevat un eșantion:

23.1. la sosirea la unitățile de ambalare, înainte de prelucrare, constând în 200 – 400 de fructe per lot de fructe specificate, definite la sosirea în unitatea de ambalare;

23.2. pe parcursul dintre sosire și ambalare în unitățile de ambalare, constând în cel puțin 1 % per lot de fructe specificate, definite pe linia de ambalare;

23.3. înainte de plecarea din unitatea de ambalare, constând în cel puțin 1 % per lot de fructe specificate, definite după ambalare;

23.4. înainte de export, ca parte a inspecției oficiale finale înainte de eliberarea certificatului fitosanitar, constând în cel puțin 1 % per lot de fructe specificate pregătite pentru export.

24. Toate fructele specificate menționate la pct. 23 au fost eșantionate, în măsura posibilului, pe baza oricărui simptom al organismului dăunător specificat, iar toate fructele eșantionate menționate la pct. 23.1. au fost considerate indemne de respectivul organism dăunător pe baza inspecțiilor vizuale, în timp ce toate fructele

eșantionate menționate la pct. 23.2., 23.3., și 23.4., care au manifestat simptome ale prezenței organismului dăunător specificat, au fost testate și considerate indemne de respectivul dăunător.

25. Fructele specificate au fost transportate în ambalaje care poartă, fiecare, o etichetă cu codul de trasabilitate al locului de producție din care provin.

26. Înainte de începerea sezonului de export al fructelor specificate, autoritatea competentă din Republica Moldova, solicită de la ONPP din Argentina, lista codurilor de trasabilitate ale tuturor locurilor de producție aprobate pentru fiecare teren de producție, cu orice actualizări ulterioare ale listei respective, cu respectarea art. 41 și art. 44, alin (2) din Legea nr. 422/2023. Lista codurilor de trasabilitate se plasează pe situl web oficial al autorității competente.

27. Fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar, care include data ultimei inspecții și numărul de ambalaje din fiecare lot de producție, codurile de trasabilitate, iar la rubrica „Declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Lotul respectă dispozițiile secțiunii nr. 1 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”.

28. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție autorizat:

28.1. în care, în timpul inspecțiilor oficiale menționate la pct. 22, organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate;

28.2. care este originea fructelor specificate menționate la pct. 23, pe care nu a fost depistat organismul dăunător specificat;

28.3. care este originea transporturilor de fructe specificate, pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat în timpul controalelor oficiale efectuate la intrarea în Republica Moldova în cursul aceleiași perioade de vegetație și de export;

28.4. care este originea fructelor specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat, în cursul sezonului de vegetație și de export precedent, în cadrul inspecțiilor oficiale din Argentina sau al controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Republica Moldova.

29. În cazul în care fructele specificate provin dintr-un loc de producție situat pe același teren de producție cu un loc de producție în care prezența organismului dăunător specificat a fost confirmată, în cursul aceleiași perioade de vegetație și de

export, pe eșantioanele menționate la pct. 23 sau în timpul controalelor efectuate asupra transporturilor la intrarea în Republica Moldova, fructele specificate respective au fost exportate numai după ce s-a confirmat că în terenul de producție respectiv organismul dăunător specificat este absent.

Secțiunea a 2-a

Condiții pentru introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a fructelor specificate originare din Brazilia astfel cum se prevede la pct. 3 din Regulament

30. Fructele specificate au fost produse în locuri de producție, constând din unul sau mai multe terenuri de producție, care au fost identificate ca părți unice și distincte din punct de vedere fizic ale unui loc de producție, iar atât locul de producție, cât și terenurile sale de producție, au fost aprobate de Organizația Națională pentru Protecția Plantelor (ONPP) din Brazilia în scopul efectuării de exporturi în Republica Moldova.

31. Locurile de producție aprobate și terenurile sale de producție au fost înregistrate de ONPP din Brazilia sub codurile lor de trasabilitate respective.

32. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficace împotriva organismului dăunător specificat, la momentul potrivit de la începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a ONPP din Brazilia.

33. De la începutul ultimului ciclu de vegetație, au fost efectuate inspecții oficiale, constând în controale fizice și, în cazul în care s-au detectat simptome, eșantionare pentru testarea prezenței organismului dăunător specificat, pe terenurile de producție aprobate, iar organismul dăunător specificat nu a fost depistat în fructele specificate.

34. A fost prelevat un eșantion de-a lungul parcursului dintre sosire și ambalare în unitățile de ambalare constând în cel puțin 600 de fructe din fiecare specie per lot de 30 de tone, sau o parte a acestuia, selectat pe cât posibil pe baza oricărui simptom al organismului dăunător specificat, iar toate fructele eșantionate care manifestă simptome au fost testate și considerate indemne de organismul dăunător respectiv.

35. Fructele specificate au fost transportate în ambalaje care poartă, fiecare, o etichetă cu codul de trasabilitate al locului de producție din care provin.

36. Înainte de începerea sezonului de export al fructelor specificate, autoritatea competentă din Republica Moldova, solicită de la ONPP din Brazilia, lista codurilor

de trasabilitate ale tuturor locurilor de producție aprobate pentru fiecare teren de producție, cu orice actualizări ulterioare ale listei respective, cu respectarea art. 41 și art. 44, alin (2) din Legea nr. 422/2023. Lista codurilor de trasabilitate se plasează pe situl web al autorității competente.

37. Fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar, care include data ultimei inspecții și numărul de ambalaje din fiecare loc de producție, codurile de trasabilitate, iar la rubrica „Declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Lotul respectă dispozițiile secțiunii nr. 2 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”.

38. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție autorizat:

38.1. în care, în timpul inspecțiilor oficiale menționate la pct. 33, organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate;

38.2. care este originea fructelor specificate menționate la pct. 34, pe care nu a fost depistat organismul dăunător specificat;

38.3. care este originea transporturilor de fructe specificate, pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat în timpul controalelor oficiale efectuate la intrarea în Republica Moldova în cursul aceleiași perioade de vegetație și de export; și

38.4. care este originea fructelor specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat, în cursul sezonului de vegetație și de export precedent, în cadrul inspecțiilor oficiale din Brazilia sau al controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Republica Moldova.

Secțiunea a 3-a

Condiții pentru introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a fructelor specificate originare din Africa de Sud astfel cum se prevede la pct. 3 din Regulament

39. Fructele specificate au fost produse în locuri de producție, constând din unul sau mai multe terenuri de producție, care au fost identificate ca părți unice și distincte din punct de vedere fizic ale unui loc de producție, iar atât locul de producție, cât și terenurile sale de producție, au fost aprobate de Organizația Națională pentru

Protecția Plantelor (ONPP) din Africa de Sud în scopul efectuării de exporturi în Republica Moldova.

40. Locurile de producție aprobate și terenurile sale de producție au fost înregistrate de ONPP din Africa de Sud sub codurile lor de trasabilitate respective.

41. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficace împotriva organismului dăunător specificat, la momentul potrivit de la începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a ONPP din Africa de Sud.

42. De la începutul ultimului ciclu de vegetație, inspectorii acreditați de Organizația Națională pentru Protecția Plantelor pentru depistarea organismului dăunător specificat au efectuat, în terenurile de producție aprobate, inspecții oficiale, inclusiv teste în caz de îndoieli, iar organismul dăunător specificat nu a fost depistat în fructele specificate.

43. Se prelevă un eșantion:

43.1. la sosirea la unitățile de ambalare, înainte de prelucrare, constând în cel puțin 200-400 de fructe per lot de fructe specificate;

43.2. pe parcursul dintre sosire și ambalare în unitățile de ambalare, constând în cel puțin 1 % dintre fructele specificate;

43.3. înainte de plecarea din unitatea de ambalare, ca parte a inspecției oficiale finale înainte de eliberarea certificatului fitosanitar, constând în cel puțin 2 % dintre fructele specificate.

44. Toate fructele specificate menționate la pct. 43 au fost considerate indemne de organismul dăunător specificat pe baza inspecțiilor efectuate de inspectorii acreditați și, în cazul unor îndoieli cu privire la prezența organismului dăunător specificat, pe baza testelor.

45. În cazul *Citrus sinensis* (L.) Osbeck „Valencia”, în plus față de eșantioanele menționate la pct. 43 și 44, un eșantion reprezentativ pentru fiecare lot de 30 de tone, sau o parte a acestuia, a fost testat pentru depistarea infecției latente și a fost considerat indemn de organismul dăunător specificat.

46. Fructele specificate au fost transportate în ambalaje care poartă, fiecare, o etichetă cu codul de trasabilitate al locului de producție din care provin.

47. Înainte de începerea sezonului de export al fructelor specificate, autoritatea competentă din Republica Moldova, solicită de la ONPP din Africa de Sud, lista codurilor de trasabilitate ale tuturor locurilor de producție aprobate pentru fiecare

teren de producție, cu orice actualizări ulterioare ale listei respective, cu respectarea art. 41 și art. 44, alin (2) din Legea nr. 422/2023. Lista codurilor de trasabilitate se plasează pe situl web al autorității competente.

48. Fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar, care include data ultimei inspecții și numărul de ambalaje din fiecare loc de producție, codurile de trasabilitate, iar la rubrica „Declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Lotul respectă dispozițiile secțiunii nr. 3 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”.

49. Fructele specificate sunt produse într-un loc de producție autorizat:

49.1. în care, în timpul inspecțiilor oficiale menționate la pct. 42, organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate;

49.2. care este originea fructelor specificate menționate la pct. 43, pe care nu a fost depistat organismul dăunător specificat;

49.3. care este originea transporturilor de fructe specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat în timpul controalelor oficiale efectuate la intrarea în Republica Moldova în cursul aceleiași perioade de vegetație și de export;

49.4. care este originea fructelor specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat, în cursul sezonului de vegetație și de export precedent, în cadrul inspecțiilor oficiale din Africa de Sud sau al controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Republica Moldova.

Secțiunea a 4-a

Condiții pentru introducerea în Republica Moldova a fructelor specificate origine din Uruguay astfel cum se prevede la pct. 3 din Regulament

50. Fructele specificate au fost produse în locuri de producție, constând din unul sau mai multe terenuri de producție, care au fost identificate ca părți unice și distincte din punct de vedere fizic ale unui loc de producție, iar atât locul de producție, cât și terenurile sale de producție, au fost aprobate de Organizația Națională pentru Protecția Plantelor (ONPP) din Uruguay în scopul efectuării de exporturi în Republica Moldova.

51. Locurile de producție aprobate și terenurile sale de producție au fost înregistrate de ONPP din Uruguay sub codurile lor de trasabilitate respective.

52. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficiente împotriva organismului dăunător specificat, la momentul potrivit de la începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a ONPP din Uruguay.

53. De la începutul ultimului ciclu de vegetație, au fost efectuate inspecții oficiale, constând în controale fizice și, în cazul în care s-au detectat simptome, eșantionare pentru testarea prezenței organismului dăunător specificat, în locurile de producție aprobate, iar organismul dăunător specificat nu a fost depistat în fructele specificate.

54. A fost prelevat un eșantion de-a lungul parcursului dintre sosire și ambalare în unitățile de ambalare constând în cel puțin 600 de fructe din fiecare specie per lot de 30 de tone, sau o parte a acestuia, selectat pe cât posibil pe baza oricărui simptom al organismului dăunător specificat, iar toate fructele eșantionate care manifestă simptome au fost testate și considerate indemne de organismul dăunător respectiv.

55. Fructele specificate au fost transportate în ambalaje care poartă, fiecare, o etichetă cu codul de trasabilitate al locului de producție din care provin.

56. Înainte de începerea sezonului de export al fructelor specificate, autoritatea competentă din Republica Moldova, solicită de la ONPP din Uruguay, lista codurilor de trasabilitate ale tuturor locurilor de producție aprobate pentru fiecare teren de producție, cu orice actualizări ulterioare ale listei respective, cu respectarea art. 41 și art. 44, alin (2) din Legea nr. 422/2023. Lista codurilor de trasabilitate se plasează pe situl web al autorității competente.

57. Fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar, care include data ultimei inspecții și numărul de ambalaje din fiecare loc de producție, codurile de trasabilitate, iar la rubrica „Declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Lotul respectă dispozițiile secțiunii nr. 4 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”.

58. Fructele specificate sunt produse într-un loc de producție autorizat:

58.1. în care, în timpul inspecțiilor oficiale menționate la pct. 53, organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate;

58.2. care este originea fructelor specificate menționate la pct. 54, pe care nu a fost depistat organismul dăunător specificat;

58.3. care este originea transporturilor de fructe specificate, pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat în timpul controalelor oficiale efectuate la intrarea în Republica Moldova în cursul aceleiași perioade de vegetație și de export; și

58.4. care este originea fructelor specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat, în cursul sezonului de vegetație și de export precedent, în cadrul inspecțiilor oficiale din Uruguay sau al controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Republica Moldova.

Secțiunea a 5-a

Condiții pentru introducerea în Republica Moldova a fructelor specificate originare din Zimbabwe astfel cum se prevede la pct. 3 din Regulament

59. Fructele specificate au fost produse în locuri de producție, constând din unul sau mai multe terenuri de producție, care au fost identificate ca părți unice și distincte din punct de vedere fizic ale unui loc de producție, iar atât locul de producție, cât și terenurile sale de producție, au fost aprobate de Organizația Națională pentru Protecția Plantelor (ONPP) din Zimbabwe în scopul efectuării de exporturi în Republica Moldova.

60. Locurile de producție aprobate și terenurile sale de producție au fost înregistrate de ONPP din Zimbabwe sub codurile lor de trasabilitate respective.

61. Fructele specificate au fost produse într-un loc de producție aprobat, care a fost supus unor tratamente și măsuri de combatere eficace împotriva organismului dăunător specificat, la momentul potrivit de la începutul ultimului ciclu de vegetație, iar aplicarea lor a fost verificată sub supravegherea oficială a ONPP din Zimbabwe.

62. De la începutul ultimului ciclu de vegetație au fost efectuate, în locurile de producție aprobate, inspecții oficiale, constând în controale fizice și, în cazul în care au fost detectate simptome, eșantionări, pentru testarea prezenței organismului dăunător specificat, iar organismul dăunător specificat nu a fost depistat în fructele specificate.

63. S-a prelevat un eșantion:

63.1. la sosirea la unitățile de ambalare, înainte de prelucrare, constând în cel puțin 200 - 400 de fructe per lot de fructe specificate;

63.2. pe parcursul dintre sosire și ambalare în unitățile de ambalare, constând în cel puțin 1 % dintre fructele specificate;

63.3. înainte de plecarea din unitatea de ambalare, constând în cel puțin 1 % dintre fructele specificate;

63.4. înainte de export, ca parte a inspecției oficiale finale înainte de eliberarea certificatului fitosanitar, constând în cel puțin 1 % dintre fructele specificate pregătite pentru export.

64. Toate fructele specificate menționate la pct. 63 au fost eșantionate, în măsura posibilului, pe baza oricărui simptom al organismului dăunător specificat, iar toate fructele eșantionate menționate sbp. 63.1 au fost considerate indemne de respectivul organism dăunător pe baza inspecțiilor vizuale, în timp ce toate fructele eșantionate menționate sbp. 63.2-63.4, care au manifestat simptome ale prezenței organismului dăunător specificat, au fost testate și considerate indemne de respectivul dăunător.

65. Fructele specificate au fost transportate în ambalaje care poartă, fiecare, o etichetă cu codul de trasabilitate al locului de producție din care provin.

66. Înainte de începerea sezonului de export al fructelor specificate, autoritatea competentă din Republica Moldova, solicită de la ONPP din Zimbabwe, lista codurilor de trasabilitate ale tuturor locurilor de producție aprobate pentru fiecare teren de producție, cu orice actualizări ulterioare ale listei respective, cu respectarea art. 41 și art. 44, alin (2) din Legea nr. 422/2023. Lista codurilor de trasabilitate se plasează pe situl web al autorității competente.

67. Fructele specificate sunt însoțite de un certificat fitosanitar, care include data ultimei inspecții și numărul de ambalaje din fiecare loc de producție, codurile de trasabilitate, iar la rubrica „Declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Lotul respectă dispozițiile secțiunii nr. 5 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”.

68. Fructele specificate sunt produse într-un loc de producție autorizat:

68.1. în care, în timpul inspecțiilor oficiale menționate la pct. 62, organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate;

68.2. care este originea fructelor specificate menționate la pct. 63, pe care nu a fost depistat organismul dăunător specificat;

68.3. care este originea transporturilor de fructe specificate, pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat în timpul controalelor oficiale efectuate la intrarea în Republica Moldova în cursul aceleiași perioade de vegetație și de export;

68.4. care este originea fructelor specificate pe care organismul dăunător specificat nu a fost depistat, în cursul sezonului de vegetație și de export precedent, în cadrul inspecțiilor oficiale din Zimbabwe sau al controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Republica Moldova.

Regulamentul
privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica
Moldova a *Aromia bungii* (Faldermann)

Prezentul Regulament transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503 a Comisiei din 8 octombrie 2018 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a *Aromia bungii* (Faldermann), CELEX: 32018D1503, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 254 din 10 octombrie 2018.

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul regulament stabilește măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a *Aromia bungii* (Faldermann).
2. În sensul prezentei decizii, se aplică următoarele definiții:
 - 2.1. *organism specificat* - organismul dăunător *Aromia bungii* (Faldermann);
 - 2.2. *plante specificate* - plantele de *Prunus* spp. destinate plantării, altele decât semințele, care au tulpini sau colete cu un diametru minim de 1 cm sau mai mult în zona cea mai dezvoltată, cu excepția *Prunus laurocerasus* L.;
 - 2.3. *lemn specificat* - lemnul în sensul definirii *produselor vegetale* din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, în cazul în care a fost obținut integral sau parțial din următoarele plante specificate, astfel cum sunt enumerate în Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor:

Cod NC	Descriere
4401 12 000	Lemn de foc, altul decât de conifere, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare
4401 22	Lemn din alte specii de arbori decât coniferele, sub formă de așchii sau particule
4401 49 000	Deșeuri și resturi de lemn, neaglomerate cu o grosime mai mare de 2,5 mm

4403 12 000	Lemn, altul decât de conifere, brut, tratat cu vopsea, baiț, creozot sau alți agenți de conservare, chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat
Ex 4404 20 000	Lemn pentru dogărie, altul decât conifere; prăjini despicate; țărushi și pari din lemn, ascuțiți, nedespicați longitudinal; lemn simplu degroșat sau rotunjit dar nestrunjit, necurbat sau altfel prelucrat, pentru bastoane, umbrele, mânere de scule sau similare; lemn sub formă de eclise, lame, benzi și produse similare
4406	Traverse din lemn pentru căi ferate sau similare
4407 94	Lemn de cireș (<i>Prunus</i> spp.), tăiat sau cioplit longitudinal, spintecat sau decojit, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin asamblare cap la cap, cu o grosime care depășește 6 mm
4416 00 000	Butoaie, cuve, putini și alte produse de dogărie și părțile lor, din lemn, inclusiv doagele
9406 10 000	Construcții prefabricate din lemn

2.4. *material de ambalaj din lemn specificat* - materialul de ambalaj obținut integral sau parțial din plantele specificate;

2.5. *loc de producție* - orice locație sau lot de câmpuri exploatate ca o singură unitate de producție sau agricolă, inclusiv locurile de producție care sunt gestionate separat în scopuri fitosanitare;

2.6. *operator profesionist* - orice persoană implicată profesional în una sau mai multe dintre activitățile următoare privind plantele, produsele vegetale și materialele de ambalaj din lemn:

2.6.1. plantare;

2.6.2. ameliorare;

2.6.3. producție, inclusiv creștere, înmulțire și menținere;

2.6.4. introducerea în Republica Moldova și circulația în interiorul și în afara teritoriului țării;

2.6.5. punerea la dispoziție pe piață.

3. Orice persoană care suspectează sau care are cunoștință de prezența organismului specificat informează imediat autoritatea competentă și îi furnizează toate informațiile cu privire la prezența sau la prezența suspectată a organismului specificat.

4. Autoritatea competentă înregistrează imediat aceste informații.

5. În cazul în care autoritatea competentă a fost informată cu privire la prezența sau prezența suspectată a organismului specificat, se iau toate măsurile necesare pentru a confirma prezența respectivă sau prezența suspectată.

6. Autoritatea competentă se asigură că orice persoană care are sub control plante care ar putea fi infestate cu organismul specificat este informată imediat cu privire la prezența sau la prezența suspectată a organismului specificat, la posibilele consecințe și riscuri și la măsurile care trebuie luate.

7. Autoritatea competentă efectuează anchete anuale în vederea depistării prezenței organismului specificat pe teritoriul țării.

8. Respectivele anchete sunt efectuate de autoritatea competentă sau sub supravegherea oficială a autorității competente. Acestea constau în examinări vizuale și, în cazul oricărei suspiciuni de infestare cu organismul specificat, în prelevări de probe pentru identificarea dăunătorului. În cadrul respectivelor anchete se ține seama de datele științifice și tehnice disponibile, de biologia organismului specificat și de vectorii săi, de prezența și de biologia plantelor susceptibile, precum și de orice alte informații referitoare la prezența organismului specificat.

9. În cazul în care prezența organismului specificat este confirmată, autoritatea competentă delimitează de îndată o arie în conformitate cu pct. 10.

10. Aria delimitată cuprinde o zonă infestată și o zonă tampon.

11. Zona infestată este zona în care a fost confirmată prezența organismului specificat și care conține:

11.1. toate plantele cunoscute ca fiind infestate de organismul dăunător în cauză;

11.2. toate plantele care prezintă semne sau simptome care indică o posibilă infestare cu respectivul organism dăunător;

11.3. toate celelalte plante susceptibile de a fi fost sau de a fi contaminate sau infestate de respectivul organism dăunător, inclusiv plantele susceptibile de a fi infestate din cauză că prezintă o susceptibilitate la acel organism dăunător și se găsesc în imediata apropiere a plantelor infestate sau din cauză că au o sursă comună de producție cu plantele infestate, dacă aceasta este cunoscută, sau din cauză că provin din plante infestate.

12. Zona tampon are o lățime de cel puțin 2 km, înconjurând zona infestată.

12.1. Delimitarea exactă a zonei infestate și a zonei tampon se bazează pe principii științifice, pe biologia organismului specificat, pe nivelul de infestare și pe distribuția plantelor specificate și a lemnului specificat în aria în cauză.

12.2. În cazul în care autoritatea competentă consideră că eradicarea organismului specificat este posibilă în conformitate cu sbp. 18.1-18.11, ținând cont de circumstanțele focarului, de rezultatele unei anchete specifice sau de aplicarea

imediată a măsurilor de eradicare, raza zonei tampon poate fi redusă la minimum 1 km dincolo de granițele zonei infestate.

13. Dacă prezența organismului specificat este confirmată în zona tampon, delimitarea zonei infestate și a zonei tampon se revizuieste de îndată și se modifică în mod corespunzător.

14. În cazul în care, pe baza anchetelor menționate la pct. 7 și 8 precum și sbp. 16.2., organismul specificat nu este depistat într-o arie delimitată timp de patru ani consecutivi, această delimitare poate fi anulată. În astfel de cazuri, Republica Moldova informează, la cerere, alte țări.

15. Subdiviziunile teritoriale pot să nu stabilească arii delimitate, astfel cum se prevede la pct. 9, dacă este îndeplinită una dintre condițiile următoare:

15.1. există dovezi care arată că organismul specificat a fost introdus în arie odată cu plantele, lemnul sau materialul de ambalaj din lemn care au fost infestate înainte de introducerea lor în aria în cauză; și se constată că organismul specificat nu a fost stabilit și că răspândirea și reproducerea organismului specificat nu sunt posibile din cauza biologiei lui;

15.2. există dovezi că organismul specificat este o constatare izolată, asociată direct cu o plantă specificată, un lemn specificat sau un material de ambalaj din lemn specificat, care nu ar trebui să conducă la stabilirea organismului și se constată că organismul specificat nu a fost stabilit și că răspândirea și reproducerea organismului specificat nu sunt posibile din cauza biologiei lui. Se vor lua în considerare rezultatele unei anchete specifice și măsurile de eradicare. Aceste măsuri pot consta în tăierea și eliminarea preventivă a plantelor și a produselor vegetale specificate, precum și distrugerea și eliminarea materialelor de ambalaj din lemn, după ce au fost examinate.

16. În cazul în care este îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la pct. 15, autoritatea competentă întreprinde următoarele măsuri:

16.1. măsuri imediate pentru a asigura eradicarea rapidă a organismului specificat și pentru a exclude posibilitatea răspândirii sale;

16.2. supravegherea constantă și intensivă în perioada care acoperă cel puțin un ciclu de viață al organismului specificat plus un an suplimentar, inclusiv supravegherea pe durata a cel puțin patru ani consecutivi, pe o rază de minimum 1 km în jurul plantelor, al lemnului sau al materialului de ambalaj din lemn infestate sau în jurul locului în care a fost depistat organismul specificat;

16.3. distrugerea oricărui material vegetal, lemn sau material de ambalaj din lemn infestat;

16.4. investigarea originii infestării prin stabilirea provenienței plantelor sau a lemnului sau a materialului de ambalaj din lemn, în măsura în care este posibil, și examinarea acestora pentru depistarea oricărui simptom de infestare; examinarea include prelevarea specifică de probe prin metoda distructivă;

16.5. activități de sensibilizare a opiniei publice în legătură cu amenințarea reprezentată de organismul în cauză;

16.6. orice altă măsură care poate contribui la eradicarea organismului specificat, ținând seama de standardul internațional pentru măsuri fitosanitare (Ghid pentru programele de eradicare a dăunătorilor; ISPM Nr. 9 (1998), Roma, IPPC, FAO 1998; și aplicând o abordare integrată în conformitate cu principiile stabilite în (Utilizarea măsurilor integrate într-o abordare sistemică pentru managementul riscului dăunătorilor. ISPM Nr. 14 (2002), Roma, IPPC, FAO 2017).

17. Măsurile prevăzute la pct. 16 se prezintă sub forma unui raport conform sbp. 41.1.

CAPITOLUL II

ERADICAREA ȘI MĂSURI DE IZOLARE

18. Autoritatea competentă care stabilește aria delimitată menționată la pct.9 adoptă următoarele măsuri în acest domeniu:

18.1. tăierea imediată a plantelor infestate și a plantelor care prezintă simptome cauzate de organismul specificat, precum și îndepărtarea completă a rădăcinilor acestora, dacă se observă galerii larvare mai jos de coletul rădăcinii plantei infestate. În cazurile în care plantele infestate au fost găsite în afara perioadei de zbor a organismului specificat, tăierea și îndepărtarea se realizează înainte de începerea următoarei perioade de zbor;

18.2. tăierea tuturor plantelor specificate pe o rază de 100 m în jurul plantelor infestate și examinarea acelor plante specificate pentru depistarea oricărui simptom de infestare. În cazul în care autoritatea competentă ajunge la concluzia că tăierea nu este recomandată pentru arborii individuali, din cauza valorii sociale, de combatere sau ecologice a acestora, subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor care a stabilit aria delimitată se asigură că respectivele plante specificate care nu sunt tăiate sunt supuse unei examinări individuale și periodice pentru depistarea oricărui simptom de infestare și că sunt luate măsuri echivalente

tăierii pentru a preveni orice răspândire posibilă a organismului specificat de la acele plante. Raportul prevăzut la pct. 41 prezintă motivele acestei concluzii și o descriere a măsurilor;

18.3. îndepărtarea, examinarea și eliminarea în condiții de siguranță a plantelor tăiate în conformitate cu sbp. 18.1. și 18.2. și a rădăcinilor acestora, dacă este necesar, precum și examinarea și eliminarea altor produse vegetale și materiale de ambalaj din lemn. Se iau toate măsurile de precauție necesare pentru a se evita răspândirea organismului specificat în timpul tăierii și după tăiere;

18.4. interzicerea circulației oricărui material potențial infestat în afara ariei delimitate;

18.5. investigarea originii infestării prin stabilirea provenienței plantelor sau a lemnului sau a materialului de ambalaj din lemn care au legătură cu infestarea în cauză, în măsura în care este posibil, și examinarea acestora pentru depistarea oricărui simptom de infestare. În cazul în care examinarea constată că plantele specificate sunt infestate, plantele respective se taie;

18.6. înlocuirea plantelor specificate cu alte specii de plante, după caz;

18.7. interdicția plantării de noi plante specificate în aer liber în zona menționată la pct. 18.2., cu excepția locurilor de producție menționate la pct. 23;

18.8. supravegherea intensivă pentru depistarea prezenței organismului specificat pe speciile de *Prunus* spp., cu prioritate în zona tampon, care trebuie să includă cel puțin o inspecție pe an. Acolo unde este cazul, autoritatea competentă efectuează prelevarea de probe prin metoda distructivă, iar numărul probelor se indică în raportul menționat la pct. 41;

18.9. activități de sensibilizare a opiniei publice cu privire la amenințarea reprezentată de acest organism și la măsurile adoptate pentru prevenirea introducerii și răspândirii sale în Republica Moldova, inclusiv cu privire la condițiile de circulație a plantelor specificate, a lemnului specificat și a materialului de ambalaj din lemn specificat din aria delimitată;

18.10. după caz, măsuri specifice de abordare a oricărei particularități sau complicații în legătură cu care se crede că ar împiedica, afecta sau întârzia eradicarea, în special cele legate de accesibilitatea și eradicarea corespunzătoare a tuturor plantelor care sunt infestate sau suspectate a fi infestate, indiferent de locul în care se află, dacă sunt proprietate publică sau privată, sau de persoana fizică sau juridică responsabilă pentru acestea;

18.11. orice altă măsură care poate contribui la eradicarea organismului specificat, ținând seama de ISPM nr. 9 și aplicând o abordare integrată în conformitate cu principiile stabilite în ISPM nr. 14.

19. Măsurile prevăzute la pct. 18 se prezintă sub forma unui raport conform pct. 41.

20. În cazul în care, pe parcursul unei perioade mai mare de patru ani consecutivi, rezultatele anchetelor menționate la pct. 7 și 8 confirmă prezența organismului specificat într-o arie și în cazul în care există dovezi că organismul specificat nu mai poate fi eradicat, unitățile administrativ teritoriale se pot limita la măsuri pentru împiedicarea răspândirii organismului specificat în aria respectivă. În acest caz, raza zonei tampon se mărește la nu mai puțin de 4 km.

21. Aceste măsuri includ cel puțin următoarele:

21.1. tăierea imediată a plantelor infestate și a plantelor care prezintă simptome cauzate de organismul specificat, precum și îndepărtarea completă a rădăcinilor acestora, dacă se observă galerii larvare mai jos de coletul rădăcinii plantei infestate. În cazurile în care plantele infestate au fost găsite în afara perioadei de zbor a organismului specificat, tăierea și îndepărtarea se realizează înainte de începerea următoarei perioade de zbor;

21.2. îndepărtarea, examinarea și eliminarea plantelor tăiate și a rădăcinilor lor, luând toate măsurile de precauție necesare pentru a se evita răspândirea organismului specificat după tăiere;

21.3. interzicerea circulației oricărui material potențial infestat în afara ariei delimitate;

21.4. după caz, înlocuirea plantelor specificate cu alte plante;

21.5. interdicția plantării de noi plante specificate în aer liber în zona infestată, după cum se menționează la pct. 9-17, cu excepția locurilor de producție menționate la pct. 23;

21.6. supravegherea fitosanitară pentru depistarea prezenței organismului specificat pe speciile de *Prunus* spp., cu prioritate în zona tampon, care include cel puțin o inspecție pe an. Acolo unde este cazul, autoritatea competentă efectuează prelevarea de probe prin metoda distructivă, iar numărul probelor se indică în raportul menționat la pct. 41.

21.7. activități de sensibilizare a opiniei publice cu privire la amenințarea reprezentată de organismul specificat și la măsurile adoptate pentru prevenirea

introducerii și răspândirii sale în Republica Moldova, inclusiv cu privire la condițiile de circulație a plantelor specificate și a lemnului specificat din aria delimitată;

21.8. după caz, măsuri specifice de abordare a oricărei particularități sau complicații în legătură cu care ar putea exista așteptări rezonabile că ar împiedica, afecta sau întârzia izolarea, în special cele legate de accesibilitatea și eradicarea corespunzătoare a tuturor plantelor care sunt infestate sau suspectate a fi infestate, indiferent de locul în care se află, dacă sunt proprietate publică sau privată, sau de persoana fizică sau juridică responsabilă pentru acestea;

21.9. orice altă măsură care poate contribui la împiedicarea răspândirii organismului specificat.

22. Măsurile prevăzute la pct. 21 se prezintă sub forma unui raport conform pct. 41.

CAPITOLUL III

CIRCULAȚIA PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA A PLANTELOR SPECIFICATE ȘI A LEMNULUI SPECIFICAT, POTENȚIALE PURTĂTOARE DE *AROMIA BUNGII*

Secțiunea a 1-a

Circulația plantelor specificate

23. Plantele specificate originare dintr-o arie delimitată pot circula în Republica Moldova numai dacă sunt însoțite de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu art. 80 din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și au fost cultivate pe o perioadă de cel puțin doi ani înainte de a fi puse în circulație sau, în cazul plantelor care au mai puțin de doi ani, au fost cultivate pe întreaga durată a vieții lor într-un loc de producție care îndeplinește condițiile de la pct. 24-27.

24. Locul de producție se înregistrează în conformitate cu art. 65 din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor.

25. Locul de producție a fost supus anual la cel puțin două inspecții fitosanitare efectuate la momentul oportun și nu prezintă niciun simptom de infestare cu organismul specificat. Inspecția include prelevarea specifică de probe prin metoda distructivă de la tulpini și ramuri de plante în cazul unor suspiciuni privind prezența organismului specificat.

26. Locul de producție:

26.1. este complet protejat, din punct de vedere fizic, împotriva introducerii organismului specificat; sau

26.2. a fost supus unor tratamente preventive, iar prelevarea de probe prin metoda distructivă a fost realizată pe fiecare lot de plante specificate înainte de circulație la nivelul precizat în tabelul de mai jos; locul de producție a fost supus anual la anchete oficiale pe o rază de cel puțin 1 km în jurul locului, în diverse perioade de creștere și nu prezintă semne de infestare.

Numărul de plante din lot	Nivelul prelevării de probe prin metoda distructivă (numărul de plante care trebuie distruse)
1-4 500	10 % din mărimea lotului
> 4 500	450

27. Portaltoii care îndeplinesc prevederile de la pct. 23-26 pot fi altoiți cu altoi care nu au fost cultivați în aceste condiții, dar care să nu depășească 1 cm în diametru în zona cea mai dezvoltată.

28. Plantele specificate care nu sunt originare din ariile delimitate, dar care sunt introduse într-un loc de producție din aceste arii pot fi puse în circulație pe teritoriul Republicii Moldova cu condiția ca acest loc de producție să fie în conformitate cu cerințele stabilite la pct. 24-26 și numai în cazul în care plantele sunt însoțite de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu prevederile art. 84 din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și a anexei nr. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte.

29. Plantele specificate importate din alte țări în care organismul specificat este cunoscut ca fiind prezent, în conformitate cu pct. 42, pot fi puse în circulație pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă sunt însoțite de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu anexa nr. 11 din Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor din Hotărârea Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor.

Secțiunea a 2-a
Circulația lemnului specificat

30. Circulația pe teritoriul Republicii Moldova a lemnului specificat originar dintr-o arie delimitată sau a lemnului specificat, care și-a păstrat parțial sau integral suprafața, introdus într-o arie delimitată, este interzisă.

31. Prin derogare de la pct. 30, lemnul specificat, altul decât sub formă de așchii, particule, șpanuri, deșeuri de lemn și resturi, originar din arii delimitate sau lemnul specificat care și-a păstrat parțial sau integral suprafața naturală, poate fi pus în circulație pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă este însoțit de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu anexa nr. 11 din Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor din Hotărârea Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor. Respectivul pașaport fitosanitar se eliberează numai dacă lemnul respectiv îndeplinește una dintre următoarele cerințe:

31.1. este cojit și a fost supus unui tratament termic pentru a atinge temperatura minimă de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute fără întrerupere în întreg profilul lemnului (inclusiv în miezul său). Acest tratament termic se atestă prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare;

31.2. a fost supus unei iradierii ionizante pentru a obține o doză minimă absorbită de 1 kGy la nivelul întregului lemn.

32. Prin derogare de la pct. 30, lemnul specificat sub formă de așchii, particule, șpanuri, deșeuri de lemn și resturi, originar dintr-o arie delimitată, poate fi pus în circulație pe teritoriul Republicii Moldova numai dacă este însoțit de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu anexa nr. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte și dacă îndeplinește una dintre următoarele condiții:

32.1. este cojit și a fost supus unui tratament termic pentru a atinge temperatura minimă de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute fără întrerupere în întreg profilul lemnului (inclusiv în miezul său);

32.2. a fost prelucrat în bucăți de cel mult 2,5 cm grosime și lățime.

33. În cazul pct. 31 și pct. 32, dacă nu sunt disponibile instalații de tratare sau de prelucrare în aria delimitată, lemnul specificat poate fi transportat pe teritoriul Republicii Moldova numai sub control oficial și în condiții de izolare, în așa fel încât să se asigure că organismul specificat nu se poate răspândi, până la cea mai apropiată

instalație din afara ariei delimitate, pentru a i se asigura imediat tratamentul sau prelucrarea în conformitate cu aceste alineate.

34. Deșeurile rezultate din tratamentul sau procesarea efectuate conform pct. 31 și pct. 32 se elimină în așa fel încât să se asigure că organismele specificate nu se pot răspândi în afara ariei delimitate.

35. Autoritatea competentă asigură o supraveghere fitosanitară, la momentul oportun, pentru a depista prezența organismului specificat, efectuând inspecții ale speciilor de *Prunus* spp. pe o rază de cel puțin 1 km de respectiva instalație de tratare sau de prelucrare.

Secțiunea a 3-a

Circulația materialului de ambalaj din lemn specificat

36. Circulația pe teritoriul Republicii Moldova a materialului de ambalaj din lemn specificat originar dintr-o arie delimitată este interzisă.

37. Prin derogare de la pct. 36, circulația materialului de ambalaj din lemn specificat originar dintr-o arie delimitată poate avea loc numai în cazul în care materialul de ambalaj din lemn specificat îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

37.1. a fost supus unuia dintre tratamentele aprobate și prezintă un marcaj, specificate în art. 43 Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor;

37.2. prezintă un marcaj, prevăzut în anexa II la standardul internațional pentru măsuri fitosanitare nr. 15, care indică faptul că materialul de ambalaj din lemn specificat a fost supus unui tratament fitosanitar aprobat în conformitate cu acest standard.

38. Dacă nu sunt disponibile instalații de tratare în aria delimitată, materialul de ambalaj din lemn specificat poate fi transportat doar sub control oficial și în condiții de izolare, în așa fel încât să se asigure că organismul specificat nu se poate răspândi, până la cea mai apropiată instalație de tratare din afara ariei delimitate, pentru a i se asigura imediat tratamentul și marcarea în conformitate cu pct. 37.

39. Deșeurile rezultate în urma tratamentului efectuat în conformitate cu pct. 38 se elimină în așa fel încât să se asigure că organismele specificate nu se pot răspândi în afara ariei delimitate.

40. Autoritatea competentă asigură o supraveghere fitosanitară, la momentul oportun, pentru a depista prezența organismului specificat, efectuând inspecții ale speciilor de *Prunus* spp. pe o rază de cel puțin 1 km de respectiva instalație de tratare.

Secțiunea a 4-a

Raportarea privind anchetele și măsurile

41. Autoritatea competentă, până la data de 30 martie a fiecărui an consolidează informația, iar la cerere, transmit altor state ale Uniunii Europene:

41.1. un raport cu privire la anchetele desfășurate în cursul anului calendaristic precedent și măsurile luate sau care urmează să fie luate în acest an în temeiul pct. 7-22, precum și cu privire la rezultatele acestor anchete și măsuri;

41.2. o listă actualizată a tuturor ariilor delimitate stabilite în conformitate cu pct. 9-17, inclusiv informații privind descrierea și localizarea lor, cu hărți care prezintă delimitarea acestora;

41.3. în cazul în care, în temeiul pct. 15, autoritatea competentă a decis să nu stabilească o arie delimitată, date justificative și motivele.

CAPITOLUL IV

INTRODUCEREA ÎN REPUBLICA MOLDOVA A PLANTELOR SPECIFICATE ȘI A LEMNULUI SPECIFICAT ORIGINARE DIN ALTĂ ȚARĂ CU PREZENȚA CUNOSCUTĂ A ORGANISMULUI SPECIFICAT

Secțiunea a 1-a

Introducerea plantelor specificate și a lemnului specificat

42. Plantele specificate originare din alte țări în care organismul specificat este cunoscut ca fiind prezent sunt însoțite de un certificat, în conformitate cu art. 71 din Legea nr. 422/2024. Certificatul respectiv conține una dintre următoarele mențiuni la rubrica „Declarație suplimentară”:

42.1. că plantele au fost cultivate pe întreaga durată a vieții lor într-un loc de producție înregistrat și monitorizat de organizația națională pentru protecția plantelor din țara de origine și situat într-o zonă stabilită de organizația respectivă ca fiind indemnă de organismul specificat, în conformitate cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare. Numele zonei se menționează la rubrica „loc de origine”;

42.2. că plantele au fost cultivate, pe o perioadă de cel puțin doi ani înainte de export sau, în cazul plantelor care au mai puțin de doi ani, au fost cultivate pe întreaga durată a vieții lor într-un loc de producție stabilit ca fiind indemn de organismul specificat, în conformitate cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare și că sunt îndeplinite următoarele condiții:

42.2.1. locul de producție este înregistrat și monitorizat de organizația națională pentru protecția plantelor din țara de origine;

42.2.2. locul de producție a făcut obiectul a două inspecții fitosanitare în fiecare an, pentru depistarea oricărui simptom al organismului specificat, efectuate în perioade oportune, în urma cărora nu s-au constatat simptome ale acestui organism;

42.2.3. locul de producție este dotat cu protecție fizică completă împotriva introducerii organismului specificat sau a fost supus unor tratamente preventive și este înconjurat de o zonă tampon cu o rază de cel puțin patru kilometri, în care se efectuează anual, la momentul oportun, anchete oficiale pentru depistarea prezenței sau a simptomelor organismului specificat;

42.2.4. acolo unde s-a constatat prezența sau simptome ale organismului specificat, s-au luat imediat măsuri de eradicare pentru a reda zonei tampon caracterul de zonă indemnă de organismul respectiv;

42.2.5. imediat înainte de export, loturile de plante au fost supuse unei inspecții fitosanitare pentru depistarea prezenței organismului specificat, în special în tulpinile și în ramurile plantelor. Inspecția respectivă a inclus prelevarea specifică de probe prin metoda distructivă. În cazul în care loturile includ plante originare din locuri care, în momentul producerii lor, erau situate într-o zonă tampon în care s-a depistat prezența sau simptome ale organismului specificat, prelevarea de probe prin metoda distructivă de la plantele din lotul respectiv s-a realizat la nivelul precizat în următorul tabel:

Numărul de plante din lot	Nivelul prelevării de probe prin metoda distructivă (numărul de plante care trebuie distruse)
1- 4500	10 % din mărimea lotului
> 4500	450

42.3. că plantele au fost cultivate din portaltolii care îndeplinesc cerințele de la sbp. 42.2, altoiți cu altoi care îndeplinesc următoarele cerințe:

42.3.1. în momentul exportului, altoii altoiți nu sunt mai mari de 1 cm în diametru în zona cea mai dezvoltată.

42.3.2. plantele altoite au fost inspectate în conformitate sbp. 42.2.2.

43. Lemnul specificat, altul decât sub formă de așchii, particule, șpanuri, deșeuri de lemn și resturi, originar din alte țări în care organismul specificat este cunoscut ca fiind prezent, este însoțit de un certificat, în conformitate cu art. 71 din Legea nr. 422/2024. Certificatul respectiv conține una dintre următoarele mențiuni la rubrica „Declarație suplimentară”:

43.1. că lemnul este originar din zone recunoscute de către organizația națională de protecție a plantelor din țara de origine, în conformitate cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare, ca fiind indemne de organismul specificat. Numele zonei se indică la rubrica „loc de origine”;

43.2. că lemnul este cojit și a fost supus unui tratament termic pentru a atinge temperatura minimă de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute fără întrerupere în întreg profilul lemnului, inclusiv în miezul său. Tratamentul termic se atestă prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalajul său, în conformitate cu practicile în vigoare.

43.3. lemnul a fost supus unei iradierii ionizante pentru a obține o doză minimă absorbită de 1 kGy la nivelul întregului lemn.

44. Lemnul specificat sub formă de așchii, particule, șpanuri, deșeuri de lemn și resturi, originar din alte țări în care organismul specificat este cunoscut ca fiind prezent, este însoțit de un certificat, în conformitate cu art. 71 din Legea nr. 422/2024. Certificatul respectiv conține una dintre următoarele mențiuni la rubrica „Declarație suplimentară”:

44.1. că lemnul este originar din zone recunoscute de către organizația națională de protecție a plantelor din țara de origine, în conformitate cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare, ca fiind indemne de organismul specificat. Numele zonei se menționează la rubrica „loc de origine”.

44.2. că lemnul este cojit și a fost supus unui tratament termic pentru a atinge temperatura minimă de 56 °C timp de cel puțin 30 de minute fără întrerupere în întreg profilul lemnului, inclusiv în miezul său;

44.3. că lemnul a fost prelucrat în bucăți de cel mult 2,5 cm grosime și lățime.

Secțiunea a 2-a

***Controale oficiale la introducerea în Republica Moldova a plantelor
specificate și a lemnului specificat originare din altă țară cu prezența cunoscută
a organismului specificat***

45. Toate transporturile de plante specificate și lemn specificat introduse în Republica Moldova din alte țări în care organismul specificat este cunoscut ca fiind prezent fac obiectul unui control oficial la punctul de intrare în Republica Moldova sau la locul de destinație stabilit în conformitate cu anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 662/2024 pentru stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră.

46. Metodele de inspecție aplicate asigură depistarea oricărui simptom al organismului specificat, în special în tulpinile și ramurile plantelor. Această inspecție include, atunci când este cazul, prelevarea specifică de probe prin metoda distructivă.

Regulamentul
privind adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii
***Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt**

Prezentul Regulament transpune Decizia de punere în aplicare 2011/787 a Comisiei din 29 noiembrie 2011 de autorizare a statelor membre în vederea adoptării provizorii a unor măsuri urgente împotriva răspândirii *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt, CELEX: 32011D0787, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 2 decembrie 2011.

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuberculilor de *Solanum tuberosum* L. originari din Egipt se efectuează în cazul în care aceștia au fost crescuți în zonele incluse în lista zonelor indemne menționate la pct. 2 din prezentul Regulament și în cazul în care condițiile prevăzute în anexă sunt respectate.

2. Autoritatea competentă transmite posturilor de inspecție la frontieră o listă a zonelor indemne prezentată de Egipt înaintea fiecărui an de import și care conține zonele indemne stabilite în conformitate cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare (Cerințe pentru stabilirea zonelor indemne de dăunători. ISPM Nr. 4 (1995), Roma, IPPC, FAO 2017).

3. Atunci când Republica Moldova și Egiptul primesc o notificare cu privire la interceptarea *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al., zona din care sunt originari tuberculii de *Solanum tuberosum* L. interceptați este exclusă din lista zonelor indemne menționată la pct. 2, în așteptarea rezultatului unor investigații efectuate de Egipt. Autoritatea competentă transmite posturilor de inspecție la frontieră rezultatele acestor investigații și, dacă este cazul, o listă actualizată a zonelor indemne furnizată de Egipt.

CAPITOLUL II
TRANSMITEREA INFORMAȚIILOR ȘI NOTIFICĂRILE

4. Posturile de inspecție la frontieră prezintă autorității competente, în fiecare an, până la 31 august, informațiile referitoare la cantitățile importate în temeiul prezentului regulament în cursul anului de import precedent, un raport tehnic detaliat cu privire la inspecțiile menționate la pct. 6-8 din anexă și testarea privind detectarea infecțiilor latente menționate la pct. 9 și 10 din anexă, precum și copii ale tuturor certificatelor fitosanitare oficiale.

5. Atunci când posturile de inspecție la frontieră notifică autorității competente un rezultat suspect sau confirmat de *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al., în conformitate cu pct. 11 din anexă, notificarea respectivă este însoțită de copii ale certificatelor fitosanitare oficiale și ale documentelor anexate acestora.

6. Notificarea menționată la pct. 5 trebuie să acopere doar transportul, în cazul în care aceasta este compus din loturi care au toate aceeași proveniență.

Anexă
la Regulamentul privind adoptarea provizorie a unor
măsuri urgente împotriva răspândirii
Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi et al.
provenind din Egipt

Secțiunea a 1-a

Cerințele care trebuie respectate, astfel cum sunt menționate

la pct. 1-3 din prezentul Regulament, în raport cu cerințele pentru tuberculii de *Solanum tuberosum* L., stabilite în art. 5(2), art. 32(3), art. 37(2), art. 41(2) și art. 54(2) din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor

1. Zonele indemne menționate la pct. 1-3 din prezentul Regulament cuprind un teren/unitate administrativă deja stabilită care acoperă un grup loturi sau un lot/unitate irigată și se identifică cu ajutorul codurilor individuale oficiale.

2. Tuberculii de *Solanum tuberosum* L., care urmează să fie importați în Republica Moldova trebuie să fie obiectul unui regim de control intensiv în Egipt care garantează absența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Regimul de control intensiv acoperă condițiile de cultivare, inspecțiile în câmp, transportul, ambalarea, inspecțiile și testele precedente exportului.

3. Tuberculii de *Solanum tuberosum* L. care urmează să fie importați în Republica Moldova trebuie să fie:

3.1. pregătiți pe loturi alcătuite în exclusivitate din tuberculi de *Solanum tuberosum* L. care au fost recoltați dintr-o singură zonă în sensul pct. 1;

3.2. marcați în mod vizibil cu o etichetă aplicată pe fiecare sac sigilat, sub controlul autorităților egiptene competente, care poartă indicația de neșters a codului oficial individual care figurează pe lista zonelor indemne menționate la pct. 1-3 din prezentul Regulament, precum și numărul de lot;

3.3. însoțiți de certificatul fitosanitar oficial solicitat în conformitate cu art. 71 din Legea nr. 422/2024, care să menționeze numărul/numerele lotului la secțiunea „Mărci distinctive” al certificatului și numărul/numerele de cod oficial(e), menționat(e) la pct.3.2., în secțiunea „Declarații suplimentare” a certificatului;

3.4. exporțați de către un exporțator înregistrat oficial, al cărui nume sau marcă este indicată pe fiecare transport.

4. Autoritatea competentă va stabili punctele de intrare pentru importul de tuberculi de *Solanum tuberosum* L. originari din Egipt, prin posturile de control la frontieră, denumirea și adresa pentru fiecare astfel de punct. Autoritatea competentă a Republicii Moldova informează Egiptul cu privire la acestea.

5. Posturile de control la frontieră, de intrare, vor primi o notificare prealabilă cu privire la data probabilă de sosire a transporturilor de tuberculi de *Solanum tuberosum* L. originari din Egipt, precum și la cantitatea acestora.

Secțiunea a 2-a

Cerințe privind inspecțiile

6. La punctul de intrare, tuberculii de *Solanum tuberosum* L., trebuie să facă obiectul inspecțiilor prevăzute la art. 71 din Legea nr. 422/2024 și aceste inspecții vor fi efectuate asupra unor tuberculi tăiați, proveniți din eșantioane alcătuite din cel puțin 200 de tuberculi fiecare, eșantioanele fiind prelevate de la fiecare lot dintr-un transport, sau, în cazul în care lotul depășește 25 de tone, din fiecare 25 de tone sau parte din această cantitate din fiecare lot.

7. Fiecare lot din transport va fi sub control oficial și nu poate fi utilizat sau comercializat până când nu se confirmă faptul, în urma inspecțiilor respective, că există suspiciuni sau nu a fost detectată prezența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. În plus, în cazul în care au fost detectate sau există suspiciunea prezenței simptomelor de *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. într-un lot, toate loturile din acel transport și loturile din alte transporturi provenind din

aceeași zonă rămân sub control oficial până când prezența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. a fost confirmată sau infirmată în lotul în cauză.

8. În cazul în care au fost detectate sau există suspiciunea prezenței simptomelor de *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. în cursul inspecțiilor, confirmarea sau infirmarea prezenței *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. se stabilește prin efectuarea de teste în conformitate cu protocolul de testare prevăzut la art. 28 alin. (1) Legea nr. 422/2024. În cazul în care prezența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. este confirmată, lotul din care a fost prelevat eșantionul în cauză este supus fie refuzului sau autorizării expedierii produselor către o destinație din afara Republicii Moldova, fie distrugerii, iar toate celelalte loturi provenite din aceeași zonă se testează în conformitate cu pct. 9-10.

9. Pentru inspecțiile prevăzute la pct. 6-8, se efectuează teste pentru detectarea unor infecții latente pe eșantioane prelevate din fiecare lot în sensul art. 28 alin. (1) din Legea nr. 422/2024. Pe parcursul unui an de import, se prelevă cel puțin un eșantion din fiecare teren sau lot per zonă în sensul pct. 1 la un nivel de 200 de tuberculi per eșantion dintr-un singur lot. Eșantionul selectat pentru detectarea infecțiilor latente face, de asemenea, obiectul inspecției tuberculilor tăiați. Pentru fiecare eșantion testat și confirmat pozitiv, trebuie reținut și păstrat restul de cartof examinat.

10. Fiecare lot din care s-au prelevat eșantioane rămâne sub control oficial și nu poate fi utilizat sau comercializat până când nu se stabilește prezența sau absența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. în urma testării. În cazul în care prezența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. este confirmată, lotul din care a fost prelevat eșantionul în cauză este supus fie refuzului importului sau autorizării expedierii produselor către o destinație din afara Republicii Moldova, fie distrugerii.

11. În cazul în care există suspiciuni sau este confirmată prezența *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al., autoritatea competentă va informa de îndată Egiptul cu privire la aceasta. Notificarea unei suspiciuni de prezență se efectuează pe baza unui rezultat pozitiv la unul sau la mai multe dintre testele rapide prevăzute la art. 28 alin. (1) din Legea nr. 422/2024.

12. Republica Moldova importă tuberculii de *Solanum tuberosum* L., conform cerințelor Hotărârii Guvernului nr. 189/2010 *cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofii de sămânță*, inclusiv o cerință de a indica originea egipteană, în scopul prevenirii plantării tuberculilor de *Solanum tuberosum*

L. De asemenea, se iau măsurile adecvate pentru eliminarea deșeurilor după ambalarea sau prelucrarea tuberculilor de *Solanum tuberosum* L., pentru a evita orice răspândire a *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. ca urmare a unei eventuale infecții latente.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre de Guvern <i>cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare</i> este elaborat în temeiul art. 41 alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, asigurând continuitatea procesului de transpunere a reglementărilor europene în legislația națională.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Cadrul normativ care vizează sănătatea plantelor în Republica Moldova, în anul 2023, a fost aliniat la cerințele fitosanitare actuale prin aprobarea Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor (în continuare – Legea nr. 422/2023). Actele naționale de implementare a cerințelor fitosanitare vin cu completarea cadrului legislativ prin gestionarea și aplicarea cât mai eficientă a Legii nr. 422/2023.</p> <p>La moment, actele naționale de reglementare a organismelor dăunătoare și organismelor de carantină sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hotărârea de Guvern nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor;- Hotărârea de Guvern nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară;- Hotărârea de Guvern nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte;- Ordinul ministrului agriculturii și industriei naționale nr. 140 din 6 septembrie 2024 cu privire la anchetele pentru organismele dăunătoare de carantină și organismele dăunătoare prioritare, publicat în Monitorul Oficial nr. 402-403 din 20.09.2024. <p>Necesitatea completării cadrului legal național în domeniul fitosanitar cu măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare vine odată cu diversificarea importului produselor de origine vegetală cu proveniență de pe continentul african și din America Latină. Tot mai des sunt întâlnite și demonstrate cazuri de introducere și aclimatizare a organismelor de carantină în statele europene, iar acest proces duce la pierderi economice în culturile de bază a statelor importatoare. De exemplu, începând cu anul 2016, statele membre UE au raportat o serie de neconformități cauzate de prezența organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa în importurile în Uniune de fructele plantelor <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i>, <i>Poncirus</i> Raf., și hibridii lor, originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud și Uruguay. Pentru a asigura o prevenire mai eficace a intrării organismului dăunător susmenționat pe teritoriul Uniunii și având în vedere experiența dobândită prin aplicarea Deciziei de punere în aplicare (UE) 2016/715, este necesar să se stabilească măsuri suplimentare pentru fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe. Pentru Republica Moldova este un semnal clar că este necesar de a</p>

introduce măsuri de reglementare a importului din aceste state pentru prevenirea introducerii acestor organisme de carantină pentru RM, deoarece conform datelor BNS (https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/19#communicates) numai, pentru anul 2023, cantitatea de citrice importată din aceste țări este de 3204 tone.

Alt exemplu, în anul 2014, în Italia și Germania au izbucnit pentru prima dată focare epidemice de *Aromia bungii*, căile probabile de introducere fiind lemnul sau produsele din lemn din specia *Prunus* spp. care sunt suficient de mari pentru a menține ciclul de viață al dăunătorului până la vârsta adultă și care nu au fost supuse unui tratament pentru eliminarea organismului dăunător. Acest organism are un impact economic și de mediu sau social inacceptabil pe teritoriul Uniunii, prin urmare, or trebuie să fie interzise și prevenite importurile de lemn din specia *Prunus* spp. or ar trebui adoptate măsuri specifice în acest sens. Dacă translăm această situație pe teritoriul RM este clar că prima cultură care cade sub incidența acestui dăunător este prunul, precum și: cireșul, piersicul, caisele, migdalele ș.a. din acest gen.

Importul de cartofi în stare proaspătă în Republica Moldova, este principalul vector de introducere a *Ralstonia solanacearum* odată cu produsul importat și diseminarea lui odată cu comercializarea.

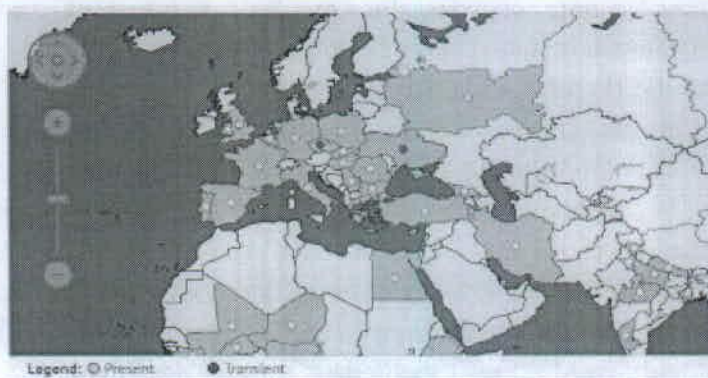
Analizând țările din care se importă cartofi (date BNS) și în care se cunoaște prezența acestui dăunător (date EPPO) pe teritoriul lor, putem fi mai riguroși în controalele la importurile care vin din: Belgia, Bulgaria, Franța, Portugalia, Spania, Germania, România, Slovacia, Polonia, Italia, Ungaria – conform datelor Organizației Europene și Mediteraneene pentru Protecția Plantelor declarate de statele membre a acestei organizații.

Din cauza naturii sale distructive, *Ralstonia solanacearum*, este al doilea fitopatogen bacterian din lume după nocivitatea sa. În întreaga lume, *Ralstonia solanacearum*: boala ofilirii bacteriene (BW), cauzează pierderi de producție care variază de la 20 la 100%. Măsurile de control pentru gestionarea acestui agent patogen cuprind mai multe abordări. Indiferent dacă sunt dezvoltate mai multe metode de control pentru gestionarea bolii BW, se așteaptă în continuare strategii eficiente de management cu efecte ecologice și nivelul dorit de control eficient.

Ralstonia solanacearum dăunează mai multor plante legumicole, cum ar fi vinete, roșii, ardei, cartofi, ghimbir, și afectează calitatea și cantitatea acestor culturi la nivel global. Datorită naturii sale foarte distructive, *R. solanacearum* este în prezent unul dintre cei mai intens studiați agenți patogeni ai plantelor. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9998985/>)

R. solanacearum colonizează în mod obișnuit țesuturile xilemului de la rădăcină și infectează atât rădăcinile plantelor sensibile, cât și ale plantelor rezistente, prin răni mici, după trecerea rapidă la țesuturile tulpinii. Bacteriile se deplasează de la rădăcinile plantelor în sol atunci când plantele se ofilesc. În întreaga lume, agentul patogen BW provoacă daune de aproximativ 20-60%. Bacteria afectează grav cultura de tomate din Uganda, ducând la pierderi de producție de 88%, iar BW în cultura de ardei a fost răspândită în Etiopia cu o incidență a bolii de aproximativ 100%. BW la cartofi este a doua cea mai importantă boală, după *Phytophthora infestans*, iar pierderile pot varia de la 45 la 80%. Se raportează că *R. solanacearum* afectează cartofii în câmpuri de 1,6 MH în 78 de țări, provocând o pierdere anuală de 848 milioane USD.

Conform datelor EPPO (<https://gd.eppo.int/taxon/RALSSL/distribution>) distribuția *Ralstonia* în bazinul Mării Mediteraneene este următoarea:

Phyllosticta citricarpa provoacă pete negre de citrice (CBS) și este absent în UE (<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2014.EN-555>). Evaluarea riscurilor de pătrundere în țară a acestui dăunător în scenariul absenței unor opțiuni specifice de reducere a riscului împotriva *P. citricarpa* au fost evaluate astfel:

- a) ca probabil pentru plantele de citrice pentru plantare și citricele cu frunze,
- b) moderat probabil pentru citricele fără frunze,
- c) puțin probabil pentru frunzele de citrice, și
- d) foarte puțin probabil pentru fructele de tei de Tahiti fără frunze.

Stabilirea dăunătorului a fost evaluată ca fiind o probabilitate moderată, deoarece gazdele susceptibile sunt disponibile pe scară largă și condițiile de mediu din multe zone de cultivare a plantelor gazde sunt potrivite (cu o incertitudine ridicată) pentru producerea, răspândirea și infecția de ascospori cu *P. citricarpa*. Tratamentele fungicide actuale nu vor împiedica instalarea. Răspândirea prin intermediul comerțului a fost evaluată ca fiind moderat probabilă. Rezultatele modelului indică faptul că epidemiile de CBS sunt cel mai probabil să se dezvolte în zonele de cultivare a citricelor la sfârșitul verii până la începutul toamnei și în unele locații, de asemenea, la sfârșitul primăverii până la începutul verii. Luând în considerare tendința încălzirii globale și introducerea și aclimatizarea unor culturi noi în Republica Moldova, inclusiv, citricele, avem probabilitatea de a introduce această infecție în formă latentă cu materialul săditor. Incertitudinea cu privire la consecințe este mare, în principal din cauza lipsei de date privind parametrii critici de răspuns la climă pentru agentul patogen, dar și din cauza faptului că informațiile privind impactul în zonele aflate la limita distribuției actuale sunt limitate. Deoarece eradicarea și izolarea sunt dificile, măsurile fitosanitare ar trebui să se concentreze pe prevenirea pătrunderii. Măsurile fitosanitare actuale sunt evaluate ca fiind eficiente, cu excepția locurilor de producție fără *P. citricarpa*.

Căile cu risc de răspândire pentru *Aromia bungii* sunt: ambalaje din lemn (paleți, dunaje, lăzi), lemn și produse din lemn de *Prunus*, suficient de mari pentru a permite dezvoltarea larvelor până la stadiul de adult: plante pentru plantare, inclusiv plante bonsai originare/originari din țări în care se cunoaște că există *Aromia bungii*.

Dăunătorul este răspândit în mod natural în China, Mongolia, Coreea, Taiwan și Vietnam, în Japonia din 2012 (<https://gd.eppo.int/taxon/AROMBU/reporting>). Este originar din sud-estul regiunilor palearctice și orientale. S-a răspândit prin intermediul importului de fructe și ambalajelor din lemn. Dăunătorul este important prin faptul că determină deteriorarea arborilor gazda (piersic, cais, vișin, prun și plop) sau chiar uscarea acestora. În 2009 a fost pentru prima dată semnalat dăunătorul în USA, când o femela a fost identificată la o fabrică din Seattle, Washington. Prima semnalare a speciei *Aromia bungii* în Europa a fost în 2008, când trei adulți au fost interceptați printre paleții de

lemn dintr-un depozit din Marea Britanie, originari din Olanda, deși este puțin probabil să fi fost adevărata lor origine, iar prima semnalare a speciei în câmp deschis în Europa a fost în Germania în iulie 2011 într-o grădină privată din Bayern, sudul Bavariei, ceea ce demonstrează că specia se poate adapta condițiilor existente în Europa. *Aromia bungii* este considerată unul dintre cei mai distructivi dăunători cerambicizi (familia dăunătorului după clasificarea științifică) ai pomilor fructiferi, în special ai caisului și piersicului, în zonele mai puțin înalte din China, caz în care pierderea economică poate fi substanțială și prin faptul că arborii sunt slăbiți de atacul larvelor și devin mai susceptibili la atacul patogenilor. Infestarea gravă determină degradarea copacilor și scăderea producției de fructe în livezile atacate. În Italia, câteva sute de caiși, cireși și pruni au fost grav afectați sau distruși de atacul larvelor dăunătorului. Pentru Republica Moldova este un dăunător de carantină.

Dăunătorul a fost plasat pe lista de alertă a Organizației Europene pentru Protecția Plantelor (EPPO) în mai 2012, iar în septembrie 2012, i-a fost confirmată prezenta în Italia, în parcuri și grădini dintr-o zonă urbană situată între Napoli și Pozzuoli (regiunea Campania), când mai mulți pomi (pruni și caiși) s-au depistat cu găuri, fenomenul repetându-se în august 2013, cu tulpini de piersic din regiunea Lombardia.

Plante gazda pentru *Aromia bungii* sunt: *Prunus* spp., inclusiv *P. americana*, *P. armeniaca*, *P. domestica* inclusiv *P. domestica* subsp. *insititia*, *P. mume*, *P. persica*, *P. japonica*, dar și *Azadirachta indica*, *Bambusa textilis*, *Diospyros virginiana*, *Olea europaea*, *Populus* spp. inclusiv *P. alba* și *P. tomentosa*, *Pterocarya stenoptera*, *Punica granatum* și *Schima superb*.

În regiunea zonelor infectate dăunătorul produce reduceri considerabile ale producției de fructe, precum și slăbirea, uscarea ocazională a copacilor atacați, mai ales că speciile genului *Aromia* preferă ca gazda plantele tinere, astfel fiind supuse diferiților factori de stres. Dăunătorul este dificil de controlat fiindcă larvele și pupa se dezvoltă în interiorul gazdei și sunt protejate de aplicațiile insecticidelor (și de majoritatea prădătorilor) de țesutul vegetal din jur. Singurul mod complet și eficient de a controla larvele este de a distruge planta infestată. Aplicarea insecticidelor sistemice pot oferi o anumită protecție și poate fi eficientă în cazul adulților prin contact direct sau prin ingestie. Dăunătorul a pătruns, până acum, de mai multe ori în Europa, de aceea măsurile fitosanitare pentru prevenirea unei noi intrări sunt absolut indispensabile. Căile potențiale de introducere a dăunătorului se referă la ambalajul din lemn cu care sunt transportate diferite produse în cadrul comerțului global precum și plantele din pepinieră destinate comercializării. Larvele pot trăi ascunse în materialele infestate și pot rămâne nedetectate pe perioada de transportare, facilitând astfel răspândirea accidentală a dăunătorului. Comerțul internațional cu estul Asiei, în special cu China, prezintă un risc real de reintroducere a dăunătorului în Europa. Conform cercetărilor efectuate în 2014, au fost identificate zonele, din sudul Europei, în care dăunătorul este cel mai probabil să stabilească și să provoace daune economice. *Aromia bungii* prezintă un risc semnificativ pentru toate țările pomicole din Europa și zonele învecinate, existând un risc real de pagube economice dacă dăunătorul nu este eradicat din Italia și până când nu sunt puse în practică metode adecvate de gestionare a acestei probleme. *A. bungii* conform anexei nr. 2 la Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, HG nr. 679/2024, se află în Lista organismelor dăunătoare de carantină pentru Republica Moldova.

Totodată, ultimul raport al Serviciului Fitosanitar din Italia la EPPO (<https://www.regione.toscana.it/-/cerambicide-dal-collo-rosso-aromia-bungii-a-rosignano-marittimo-aggiornata-l-area-delimitata>) spune: "Odată finalizate operațiunile de eradicare desfășurate în zona focarului, unde au fost găsite și distruse multe plante infestate de larvele gândacului cu gât roșu,

Serviciul Fitosanitar a intensificat verificările în zonă, identificând, din păcate, și alte plante afectate de organismul dăunător.

Începând cu sfârșitul iernii este mai posibil să se identifice semnele prezenței Cerambicidului pe plante, iar verificările meticuloase efectuate de inspectorii fitosanitari din Regiunea Toscana au făcut posibilă identificarea unor plante colonizate de *Aromia bungii*. Pentru a evita riscul răspândirii insectei periculoase, plantele afectate și plantele sensibile la acestea au fost deja eliminate cu promptitudine și, în același timp a fost actualizată zona delimitată, adică zona în care trebuie implementate măsuri fitosanitare pentru eliminarea acestui organism periculos pentru sectorul pomicol”.

Statutul de dăunător al *Aromia bungii* în Italia este declarat oficial ca: prezent, numai în unele părți ale statului membru în cauză, în eradicare sau în izolare, în cazul în care eradicarea este imposibilă.

Prevenirea introducerii organismelor dăunătoare și organismelor de carantină pentru Republica Moldova este un moment important pentru economia țării în ansamblu. Din cazul Italiei putem deduce următoarele: odată pătruns pe un teritoriu nou acest dăunător este greu de eradicat dacă nu chiar și imposibil. Este cazul ca orice decizie din domeniul fitosanitar, la nivel de stat, să se ia pe baze științifice, în timp, după multe verificări care includ mai multe etape.

Dacă vom simula pătrunderea pe teritoriul țării a unui dăunător de carantină și vom lua drept exemplu *Aromia bungii*, care este o insectă oligofagă iar plantele gazdă pentru el sunt: *Prunus* spp., inclusiv *P. americana* (prun american), *P. armeniaca* (caisă), *P. avium* (cireș), *P. cerasifera* (corcoduș), *P. domestica* (prun comun), *P. domestica subsp. insititia* (prune de damson), *P. grayana* (cireș de pasăre japonez), *P. japonica* (cireș coreean, migdal înflorit sau cireș oriental), *P. mume* (cais japonez), *P. persica* (piersică), *P. pseudocerasus* (cireș fals), *P. salicina* (prun japonez cireș) și *P. yedoensis* (cireș Yoshino), înțelegem că daunele aduse livezilor de prune, și nu numai, se vor răsfrânge direct asupra venitului producătorului și va avea de pierdut și economia statului în ansamblu.

De asemenea, sa raportat că *Aromia bungii* atacă numeroase alte plante aparținând la 11 familii, dar aceste înregistrări necesită confirmare. Au fost observate doar specii de *Prunus* să fie atacat de *A. bungii* în Germania și Italia.

(<https://planthealthportal.defra.gov.uk/assets/factsheets/Aromia-bungii-Factsheet-Update-Nov-2022-Final.pdf>).

Pentru monitorizarea dăunătorilor se pot folosi capcane feromonale pentru a detecta infestarea înainte ca ea să se răspândească pe arii extinse. Prin utilizarea feromonilor sintetizați se poate depista, regla/reduce numărului populațiilor de insecte dăunătoare, studiile fiind utile în elaborarea strategiilor și măsurilor eficiente de protecție a culturilor, în condițiile modificărilor actuale de mediu, or cunoscând, din timp, particularitățile agentului dăunător, modul și intensitatea atacurilor, pot fi evitate pagubele și stabilite măsuri specifice de protecție.

Speciile exotice invazive sunt împărțite în două categorii, precum specii introduse intenționat și specii introduse neintenționat. O evaluare adecvată a invaziei înainte de introducerea intenționată este importantă pentru prevenirea acestui tip de invadatori.

Pe de altă parte, majoritatea speciilor de dăunători agricoli originari din alte părți, inclusiv insecte dăunătoare și boli ale plantelor au fost introduse neintenționat, deși caracterul lor invaziv era cunoscut dinainte. Construirea unor sisteme adecvate de carantină a importurilor este singura modalitate de prevenirea acestui tip de invazie.

Producătorii agricoli autohtoni, care la introducerea în țară a unor plante, produse vegetale pe care vor fi prezente organisme dăunătoare, inclusiv de carantină, vor suporta pierderi de recoltă la culturile agricole cultivate, precum și diminuarea calității acesteia, urmare a daunelor provocate de organismele dăunătoare.

Concomitent, producătorii agricoli vor fi nevoiți să efectueze tratamente fitosanitare pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, cu produse de uz fitosanitar, suportând cheltuieli financiare suplimentare.

Utilizarea frecventă a produselor de uz fitosanitar pentru eliminarea focarelor organismelor dăunătoare pe terenurile agricole cultivate, implică impact negativ din punct de vedere economic, social și de mediu.

Armonizarea treptată a cadrului normativ național și implementarea acestuia va crea impact pozitiv atât pentru producătorii autohtoni, exportatori, cât și pentru importatori.

În contextul problemei identificate, monitorizarea sănătății plantelor efectuată de către autoritatea competentă este inevitabilă pentru protejarea producției agricole de origine vegetală, a ecosistemelor naturale și celor agricole de organisme dăunătoare, care, în cazul diseminării necontrolate pot cauza pagube economice de proporții.

Cauzele apariției probleme rezultă din:

1) depistarea și identificarea la nivelul UE a unor organisme dăunătoare plantelor care prezintă risc sporit pentru agricultură;

2) prevenirea introducerii și răspândirii organismelor de carantină pe teritoriul Republicii Moldova.

Este importat ca introducerea și circulația produselor de origine vegetală cu proveniență din țările unde este cunoscută prezența acestor organisme de carantină pentru RM trebuie reglementată la nivel de import a produsului pentru a evita introducerea și răspândirea lor pe teritoriul țării.

Totodată, normele privind reglementarea măsurilor fitosanitare, întru evitarea introducerii și răspândirii pe teritoriul republicii a organismelor dăunătoare, fac obiectul acordurilor de colaborare cu alte țări în domeniul protecției plantelor și a convențiilor internaționale, inclusiv Convenției Internaționale pentru Protecția Plantelor (IPPC), la care Republica Moldova este parte din anul 2000 (Legea nr. 926/2000) și Convenției pentru crearea Organizației Europene și Mediteraneene pentru Protecția Plantelor (OEPP) din anul 2006 (Legea nr. 16/2006), obligațiuni asumate pentru realizare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului este prevenirea introducerii și răspândirii unor organisme de carantină prin eșantionare mai riguroasă la anumite produse de origine vegetală din anumite țări și diminuarea riscului fitosanitar pe teritoriul Republicii Moldova, de asemenea este necesar ca cerințele în materie de verificare și control să fie mai riguroase importate din destinații noi.

Principalele obiective ale intervenției statului:

- teritoriu protejat de riscul introducerii și răspândirii unor specii de organisme dăunătoare, prin intermediul plantelor și a produselor vegetale;

- producători agricoli protejați de impactul negativ al unor specii de organisme dăunătoare în procesul de producție;

- mediu sănătos de viață;

- păstrarea volumului și calității produselor vegetale recoltate;

- produse vegetale sigure, sub aspect de inofensivitate.

Regulamentele măsurilor de prevenire a introducerii în țară a unor produse vegetale, din proiect, reprezintă măsuri fitosanitare de prevenire de introducere și răspândire în Republica Moldova a organismelor dăunătoare *Phyllosticta citricarpa*, *Aromia bungii* și *Ralstonia solanacearum*. Pentru asigurarea unei monitorizări stricte a importului de produse de origine vegetală din țările unde se cunoaște existența acestor organisme dăunătoare și pentru a oferi o imagine de ansamblu efectivă a terenurilor în care riscul fitosanitar determinat de organismul specificat este ridicat,

Republica Moldova ar trebui să aibă acces la informații privind locurile de producție din țările de proveniență. Deci, posibilitatea de a accesa informația privind trasabilitatea produsului, pentru a depista organismul de carantină pe fructele importate de-a lungul diferitelor etape ale ambalării în unitatea de profil, până când ele sunt gata pentru export și a garanta că produsul importat de Republica Moldova îndeplinește exigențele fitosanitare impuse de țara importatoare ne scutește de multiple controale la frontieră limitându-ne la baza de date care o deține statul exportator și un control per teren de producere din care s-a efectuat exportul.

Măsurile prevăzute în proiectul respectiv constau în:

- efectuarea verificării la frontieră la anumite produse cu proveniență din anumite țări, în vederea depistării prezenței organismului specificat în lotul cu produs;
- elaborarea măsurilor de prevenire a introducerii organismelor de carantină, ce detaliază măsurile care trebuie luate la importul plantelor specificate, deplasările pe teritoriul țării a plantelor specificate, controalele oficiale care urmează să fie efectuate în ceea ce privește deplasarea plantelor specificate pe teritoriul țării și intrarea plantelor-gazdă în țară;
- stabilirea unor zone infestate și/sau a zonei tampon;
- stabilească arii delimitate
- măsuri împotriva organismului dăunător specificat prin eradicarea/distrugerea plantelor infectate cu certitudine cu organismul dăunător specificat;
- alte măsuri relevante pentru eradicarea organismului dăunător specificat.

Astfel, se consideră necesară aprobarea proiectului propus, pentru a nu avea impact negativ asupra agenților economici și a economiei naționale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea „*a nu face nimic*”, este evaluată în baza celor mai recente evoluții tehnice și științifice privind prevenirea și menținerea sub control a organismului dăunător specificat, însă ultimele rapoarte fitosanitare la nivel internațional nu sunt îmbucurătoare pentru agricultură. Odată cu creșterea temperaturii globale ariile de răspândire a organismelor dăunătoare sunt din ce în ce mai vaste, integrând și acele țări care până nu demult nici nu aveau tangență cu așa organisme, iar globalizarea comerțului este unul din cele mai sigure căi de transportare a dăunătorilor de pe un continent pe altul. Aclimatizarea organismelor în condiții noi de trai pentru ele și având gazdă plante pe care dezvoltarea lui poate avea consecințe nefaste pentru cultura dată, care până la moment nu se cunosc este o problemă care necesită investiții majore ce nu pot fi recuperate sau pierderea în totalitate a roadei. Probabilitatea aclimatizării pe unele gazde care sunt mai susceptibile la Citrus Black Spot decât pe altele își crește șansele de infecție, pe orice plantă de citrice care este stresată din punct de vedere nutrițional. (<https://www.aphis.usda.gov/news/program-update/aphis-modifies-quarantine-requirements-citrus-black-spot-phylllosticta>)

În cazul introducerii în țară a dăunătorilor specificați și în lipsa reglementărilor armonizate și modificate conform cercetărilor recente, nu va fi posibil întreprinderea măsurilor de prevenire a răspândirii acestora iar combaterea lor va fi mult mai dificilă în lipsa unor măsuri clare și unificate.

Totodată, opțiunea în cauză nu poate fi examinată drept o opțiune realistă, deoarece Guvernul este obligat să aducă actele sale normative în concordanță cu *acquis-ul* european, ținând cont de prevederile Acordului de Asociere.

Intrarea în vigoare a prevederilor date, pentru neadmiterea pătrunderii organismelor dăunătoare de carantină pe teritoriul țării, se planifică a fi conform prevederilor standard a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Promovarea proiectului presupune fortificarea capacităților instituționale ale Republicii Moldova la etapa imediat următoare pentru a putea determina și preveni introducerea în țară a organismelor dăunătoare specificate. Fortificarea instituțională se referă la cadre de înaltă calificare, laboratoare acreditate conform prevederilor internaționale, echipamente de ultimă generație. Aceste procese derulează la moment odată cu implementarea Hotărârii de Guvern nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor. Respectiv, la implementarea proiectului, nu este necesară instituirea unor noi structuri, angajarea personalului adițional, respectiv nu vor fi necesare cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, fiind totul acoperit de activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Totodată implementarea cadrului normativ propus va avea următoarele efecte pozitive:

- ajustarea legislației naționale în domeniul fitosanitar la cerințele europene privind supravegherea și controlul mărfurilor supuse regimului de carantină fitosanitară;
- fortificarea capacităților de control fitosanitar;
- evitarea barierelor la import a produselor de origine vegetală;
- protejarea intereselor consumatorului;
- protejarea teritoriului țării de pătrunderea și diseminarea organismelor dăunătoare *Phyllosticta citricarpa*, *Aromia bungii* și *Ralstonia solanacearum* ;
- economisirea resurselor financiare necesare măsurilor de eradicare a dăunătorilor;
- siguranța mărfurilor de origine vegetală plasate pe piața internă.

Analiza riscului dăunătorilor sau identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor introducerii dăunătorilor plantelor în țară și asigurarea transportării produselor vegetale în condiții de siguranță este un instrument de asistență decizională care ajută evaluatorii de risc și managerii de risc să ia o decizie corectă. Analiza riscului este un mod care te ajută să decizi care este cea mai potrivită acțiune pentru a reduce riscul de a determina apariția dăunătorilor plantelor și un mod de asigurare că plantele și produsele acestora sunt transportate în siguranță între țări.

Totodată, clima este unul dintre factorii majori care limitează distribuția plantelor și a dăunătorilor pe zonele geografice. Folosind informații despre clima și cunoștințe despre biologia și distribuția unei anumite specii în habitatul său inițial, ne putem permite o evaluare rapidă și fiabilă a riscurilor pe care le prezintă introducerea diferitelor organisme și poate fi utilizată pentru a prezice locațiile către care s-ar putea răspândi.

Securitatea alimentară a Republicii Moldova poate suferi în cazul răspândirii organismelor dăunătoare identificate prin reducerea capacității de producere la cartofi până la compromitere și afectarea plantațiilor gen *Prunus*: defrișarea plantațiilor existente, care la moment conform datelor ANSA, plantațiile de prun constituie 24161,69 ha sau tratamente fitosanitare suplimentare împotriva dăunătorilor pentru care nu există produse autorizate – deci reducerea/compromiterea recoltelor de cireș, vișin, prun, migdal ș.a. pentru o perioadă de 3-5 ani când vor fi identificate soluții de tratament eficient și fără riscul de a lăsa reziduuri.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Crearea unui cadru legislativ național pentru promovarea unei agriculturi sănătoase este o prioritate pentru Republica Moldova. Beneficiile cultivării unor culturi protejate de dăunători se regăsesc atât în nivelul de trai al populației cât și în economia statului luată în ansamblu.

În ultimii ani Republica Moldova se confruntă cu schimbările climatice, impactul lor asupra agriculturii este deja resimțit prin fenomene meteorologice extreme și efecte cum ar fi furtunile cu grindină, secetele, inundațiile, eroziunea solului, scăderea recoltelor și prezența crescută a dăunătorilor și a bolilor.

Pierderile considerabile în agricultură, au pus în gardă producătorii, care, au luat deja măsuri de adaptare ca răspuns la schimbările climatice, cum ar fi:

- extinderea alimentării cu apă pentru irigare prin construirea de rezervoare de stocare la scară mică, recoltarea apei de ploaie și utilizarea pe larg a surselor locale de apă pentru irigare, cum ar fi pâraurile;
- aplicarea măsurilor de protecție precum trecerea producției de legume din câmp deschis în sere, utilizarea mulciului sau altă protecție a plantelor pe sol, instalarea de centuri de protecție a plantelor, sau utilizarea plaselor de grindină;
- schimbarea practicilor agronomice, cum ar fi modelele de plantare, rotația culturilor, culturile intercalate, mărirea solului și utilizarea soiurilor rezistente la secetă (<https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/c50d9142-2204-4d95-bf4c-d1c5c069fb2c/content>).

Punerea în aplicare a prezentului act normativ nu necesită costuri bugetare suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Producătorul agricol, conform tehnologiilor de cultivare, planifica din timp posibilul impact provocat de organismele dăunătoare care sunt prezente și cunoscute pe teritoriul Republicii Moldova. În funcție de măsurile agrotehnice și de protecție a plantelor, în perioada de vegetație planifică cheltuielile și recolta preconizată a culturilor agricole pentru anul respectiv. În cazul când plantele vor fi infectate cu organisme dăunătoare, producătorii agricoli vor suporta cheltuieli suplimentare neprevăzute.

Estimativ, tratamentul fitosanitar al unui hectar cultivat cu culturi anuale constituie cca 650-1000 lei și variază în funcție de condiții climatice, cultură, asolament, costul produsului fitosanitar, normei de consum a produsului, performanța tehnicii utilizate, altele.

Pentru plantațiile pomicele, în funcție de soi (timpuriu sau tardiv) vor fi necesare mijloace financiare în sumă de 500-600 dolari SUA la hectar pentru soiurile timpurii, iar pentru soiurile tardive, în special la cele sensibile și în anii cu sursa înaltă de infecție (temperatură și umiditate înalte, punct de rouă mare, gradul de virulență a obiectului nociv, altele), cca 1200-1300 dolari SUA/ha.

În cazul afectării totale a plantației multianuale cu organisme dăunătoare, acestea provoacă daune majore ce conduc la eliminarea din circuitul agricol a plantației, astfel agenții economici vor suporta cheltuieli considerabile. Înființarea unui hectar de plantație intensivă de măr, sunt necesare 800 mii lei, iar pentru înființarea unui hectar de plantație de nuc se vor cheltui cca. 40-50 mii lei, în dependență de numărul plantelor la hectar, care variază de la 140 – 204 buc.

Necesitatea conformării și respectării de către importatori a cerințelor fitosanitare prevăzute în actul normativ, vor conduce la excluderea pierderii investițiilor în agricultură.

4.4. Impactul social

În lipsa intervenției statului persistă:

- 1) Riscul pătrunderii organismelor dăunătoare la importul plantelor și a produselor vegetale;
- 2) Apariția cheltuielilor suplimentare (financiare și de personal) pentru monitorizare, control și eradicare a focarelor de organisme dăunătoare;

- 3) Riscul extinderii suprafețelor tratate cu produse de uz fitosanitar, în cazul apariției organismelor dăunătoare de carantină (creșterea presiunii pesticidelor la o unitate de suprafață agricolă, kg/ha);
- 4) Riscul neîndeplinirii angajamentelor asumate în contextul implementării Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023;
- 5) Deficiențe la realizarea obligațiilor fitosanitare asumate în cadrul Convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

În Republica Moldova cantitatea totală de pesticide (*produse biologice, insecticide, erbicide, fungicide și altele*) utilizate a crescut de la 2041,9 tone în anul 2010 până la 6117,6 tone în anul 2022.

Pe parcursul ultimilor patru ani, consumul total pe an de produse de uz fitosanitar a crescut de la 4742,7 tone în 2019 la 6117,6 tone în 2022 ceea ce înseamnă o creștere cu 1374,9 tone a cantității utilizate de pesticide în acest timp.

În perioada anilor 2019 - 2022, dinamica pe consumul de insecticide, erbicide, fungicide și bactericide precum și alte tipuri de produse, este constantă și înregistrează în ansamblu o creștere a tuturor produselor cu excepția fungicidelor care au scăzut în anul 2020 cu -248,6 kg/ha față de 2019. În anul 2022 se înregistrează o creștere față de 2021 cu 58,6 kg/ha în cazul insecticidelor, cu 29,4 kg/ha a consumului de fungicide și celelalte pesticide înregistrează la fel o creștere cu 35,2 kg/ha în 2022 față de 2021. Conform datelor pentru anul 2022 cantitatea de insecticide utilizate au fost de 546,5 tone la 526,9 mii ha, media fiind aproximativ de un kg la un ha (<https://am.gov.md/ro/content/f4-consumul-de-pesticide>).

Utilizarea pesticidelor poate crea presiuni asupra mediului și poate prezenta riscuri pentru calitatea apelor subterane și de suprafață, pentru calitatea solurilor, pentru biodiversitate, pentru ecosisteme și pentru sănătatea umană, inclusiv prin reziduurile din alimente. Produsele de protecție a plantelor pulverizate pe câmpuri pot penetra în pământul și în apele din vecinătatea zonelor respective. Aceste produse afectează plantele și animalele și pot contribui la declinul biodiversității, inclusiv la reducerea populațiilor de insecte. De exemplu, cercetările Platformei interguvernamentale științifico-politică a UE privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice consideră că aceste produse reprezintă unul dintre factorii determinanți ai declinului populației de polenizatori (https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_05/SR_Pesticides_RO.pdf).

Utilizarea pesticidelor prin diferite metode precum: tratarea semințelor, stropire, gazare, prăfuire, fumigare, etc. contribuie la sporirea randamentului de producție în agricultură dar, în același timp, poate cauza o serie de probleme legate de starea de sănătate.

Rezultatele studiului publicat în revista BMC Public Health demonstrează că, în lume se înregistrează anual circa 385 de milioane de cazuri de intoxicații acute în rezultatul utilizării incorecte a pesticidelor. De asemenea, populația din țările în curs de dezvoltare este mai expusă riscului (<https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-020-09939-0>). Ca rezultat al expunerii intenționate sau neintenționate la aceste substanțe, crește riscul de afectare a funcției diferitor aparate și sisteme ale organismului uman precum: nervos, endocrin, imun, de reproducere, renal, cardiovascular și cel respirator. Totodată, există dovezi științifice privind asocierea dintre utilizarea incorectă a pesticidelor și incidența bolilor netransmisibile inclusiv a cancerului, diabetului zaharat, bolilor renale, sclerozei multiple, etc. (<https://www.eea.europa.eu/publications/how-pesticides-impact-human-health>).

Important de menționat că, în anul 2021 în Republica Moldova, au fost raportate 75 de cazuri de intoxicații cu pesticide (3,8%). Totodată, au fost înregistrate 12 cazuri de intoxicații acute cu substanțe sub formă solidă și 10 cazuri de intoxicații cu nitrați. Drept urmare a pătrunderii în organismul uman a substanțelor chimice lichide precum soluțiile acide, bazice și solvenți au fost afectate 165 de persoane (8,4%), dintre care 2 cazuri s-au soldat cu deces. Cele mai multe cazuri de intoxicații cu pesticide au survenit în mediul rural. Produsele de uz fitosanitar (pesticidele), care au fost aplicate pentru tratarea culturilor de pe terenurile agricole casnice, au provocat 75 de cazuri de intoxicații (3,8%) și un deces, comparativ cu anul 2020, când au fost afectate 66 de persoane (4,4%) inclusiv 4 decese și anul 2019 când au fost raportate 109 cazuri de intoxicații cu pesticide (<https://ansp.md/wp-content/uploads/2022/08/RAPORT-ANUAL-ANSP-2021.pdf>)

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect transpune în totalitate în legislația națională următoarele acte europene:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător *Phyllosticta citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa, CELEX: 32022R632, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 117 din 19 aprilie 2022;
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503 a Comisiei din 8 octombrie 2018 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a *Aromia bungii* (Faldermann) [notificată cu numărul C(2018) 6447], CELEX: 32018D1503, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 254 din 10 octombrie 2018;
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2011/787 a Comisiei din 29 noiembrie 2011 de autorizare a statelor membre în vederea adoptării provizorii a unor măsuri urgente împotriva răspândirii *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt [notificată cu numărul C(2011) 8618], CELEX: 32011D787, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 2 decembrie 2011.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Obiectivele actelor juridice europene preluate pentru proiectul dat sunt:

- 1) Excluderea/minimizarea riscului pătrunderii organismelor dăunătoare la importul plantelor și a produselor vegetale;

2) Eradicarea focarelor de organisme dăunătoare;

3) Eliminarea riscului extinderii suprafețelor tratate cu produse de uz fitosanitar, în cazul apariției organismelor dăunătoare de carantină (creșterea presiunii pesticidelor la o unitate de suprafață agricolă, kg/ha);

4) Eficientizarea și realizarea obligațiilor fitosanitare asumate de către state în cadrul Convențiilor internaționale.

Proiectul de hotărâre de Guvern vine ca act de implementare a Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și a Hotărârii de Guvern nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor.

Întru asigurarea compatibilității proiectului propus cu actul european, este elaborat tabelul de concordanță, în conformitate cu prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Regulamentul (UE) nr. 2022/632 și Deciziile Comisiei nr. 2018/1503 și nr. 2011/787 creează cadrul normativ de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și a Regulamentului (UE) nr. 2019/2072 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor.

Aprobarea prevederilor în cauză vine întru necesitatea facilitării prevenirii infestării cu dăunători care până la moment nu sunt cunoscuți pe teritoriul țării noastre, iar implementarea completă a acestor rigori va contribui la asigurarea prevenirii de introducere, răspândire și eradicare a organismelor dăunătoare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost avizat de:

- Ministerul Mediului;
- Ministerul Sănătății;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Afacerilor Externe;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Cancelaria de Stat (Centrul de Armonizare a Legislației);
- Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe site-ul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-de-guvern-de-stabilire-a-unor-masuri-temporare-de-prevenire-a-introducerii-pe-teritoriul-republicii-moldova-a-organismelor-daunatoare/13134>.

Propuneri, comentarii și obiecții din partea publicului, nu au fost.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost examinat de Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție. Expertizarea proiectului de către aceste entități a fost recepționată de la Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 04/2-11438 din 26.12.2024 și de la Centrul Național Anticorupție, scrisoarea nr. 06/2/23319 din 27.12.2024, Raport de expertiză anticorupție nr. EHG24/10249 din 27.12.2024.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prin proiectul dat nu se abrogă sau modifică nici un act normativ național.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor fitosanitare, stabilite în actele UE pe domeniul sănătății plantelor, inclusiv a celor adoptate în cadrul OEPP (Organizația Europeană și Mediteraneeană pentru Protecția Plantelor), necesită o bună funcționare a autorității naționale în domeniul fitosanitar și punerea la dispoziția acesteia a cadrului normativ național, astfel încât să fie posibilă în timp util prevenirea introducerii, răspândirii organismelor dăunătoare plantelor și produselor vegetale și reducerea consecințelor negative produse de acestea.

Organismele dăunătoare reprezintă o amenințare constantă pentru producția agricolă, atât la nivel local cât și regional. Pierderile de recoltă cauzate de organisme dăunătoare (*insecte, acarieni, ciuperci, bacterii și virusuri*) estimate pentru cele mai importante culturi agricole la nivel mondial, variază între 20 și 80 la sută.

Pierderile reale însă, depind în mare măsură de eficacitatea acțiunilor de prevenire, combatere și lichidare aplicate în raport cu organismele dăunătoare. De facto, acestea provoacă pagube semnificative culturilor agricole, estimate anual, la nivel local, în limita a 25-30 la sută din recolta preconizată (<http://www.fao.org/3/nb051ru/nb051ru.pdf>).

Modificările propuse în proiect vor fi implementate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, prin ajustarea planului anual de control, în vederea prevenirii pătrunderii organismelor dăunătoare pe teritoriul țării, în contextul în care la nivel global, culturile agricole și recoltele acestora sunt afectate de cca 18400 specii de organisme dăunătoare, dintre care peste 8000 specii sunt insecte fitofage și 9600 – microorganisme patogene (ciuperci, bacterii, virusuri), inclusiv 800 specii de buruieni.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

SINTEZA

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare (număr unic 949/MAIA/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Aviz Ministerul Afacerilor Externe scrisoarea nr. DI/3/041.1-11881 din 08.11.2024	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
Aviz Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, scrisoarea nr. 11-6094 din 14.11.2024	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
Aviz Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, scrisoarea nr. 38-78-12592 din 15 noiembrie 2024	1.	I. Proiectul de act normativ Proiectul Regulamentului de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa (anexa nr. 1). Preambulul necesită modificat redacțional, cuvântul „Uniune”, fiind înlocuit cu cuvintele „Republica Moldova”.	Nu se acceptă. În preambul este denumirea integră a Regulamentului UE care se propune către preluare în actele naționale, cu numărul CELEX de identificare a actului UE și nr., data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.
	2.	Prevederile p 8.3.3. stabilesc în calitate de cerință, că codurile de trasabilitate relevante pentru locurile de producție indicate pe ambalajele individuale, iar la rubrica „Declarație	Se acceptă. S-a înlocuit cu următorul text: „Transportul este în conformitate cu cerințele din pct. 8 al Regulamentului de stabilire a unor măsuri

	<p>suplimentară” din certificatul fitosanitar, următoarele mențiuni: „Transportul este în conformitate cu cerințele din pct. 8 la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare” și „Fructe destinate exclusiv prelucrării industriale”. Deoarece este menționată hotărârea de Guvern care va fi urmare aprobării acestui proiect, pentru a evita situații de incertitudine, sunt necesare concretizări, fiind indicată denumirea Regulamentului (anexa nr. 1) aprobat prin hotărârea respectivă, așa cum e prevăzut la p. 27.</p>	<p>temporare privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător Phyllosticta citricarpa la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”</p>
3.	<p>Ultima propoziție a p. 9 prevede, că orice transportare a fructelor specificate se efectuează sub supravegherea autorității competente a statului. Prevederile respective sunt expuse incert și totodată constituie o transpunere mecanică a legislației UE, astfel se recomandă modificarea acestora.</p>	<p>Se acceptă.</p>
4.	<p>Ultima propoziție a p. 10 prevede, că unitățile trebuie să fie înregistrate oficial și aprobate în acest scop de către autoritatea competentă. Prevederile respective vor genera acte permissive și este necesar de a fi concretizate, fiind prevăzut doar înregistrarea cu indicarea legii care reglementează procedura respectivă. Obiecție valabilă și pentru p. 14.</p>	<p>Se acceptă.</p>
5.	<p>La secțiunea a 1-a, expunerea punctelor necesită a fi modificată redacțional, deoarece se transpune mecanic anexa I din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022. Pentru anexa respectivă așa redacție este logică, însă dacă se intenționează de a transpune anexa în cauză prin puncte concrete, acestea</p>	<p>Se acceptă. Ajustarea a fost operată în proiectul de hotărâre.</p>

	<p>necesită a fi reformulate pentru a avea finalitate. Spre exemplu: Pentru a fi introduse pe teritoriul Republicii Moldova a fructelor specificate...mai departe după text... trebuie respectate următoarele condiții. Obiecție valabilă și pentru secțiunile 2-5. La general, pentru a evita riscul de transpunere neconformă a Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, a situațiilor de incertitudine și interpretări discreționare, se recomandă de a menține la maximum structura acestuia în procesul de transpunere în actul normativ național.</p>	
6.	<p>Prevederile p. 37 constituie un exemplu de transpunere neconformă din cauza nerespectării structurii reglementării. Este prevăzut că „Lotul respectă dispozițiile anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare”. Însă anexa nr. 2 se referă la alt regulament UE și la alte organisme dăunătoare. Prevederile p. 37 trebuie să facă trimitere la anexa nr. 1, dar deoarece Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 menționează anexa II, s-a transpus așa prevederi din regulamentul respective, obiecție valabilă și pentru p. 48, 57, 67.</p>	<p>Se acceptă.</p>
7.	<p>Proiectul conține prevederi incerte de genul control fizic adecvat (p.8.2), se distrug prin îngropare adâncă (p.12), care pot crea situații de interpretări discreționare și de conflict. Se recomandă concretizarea prevederilor de așa gen sau excluderea cuvintelor care pot crea incertitudine.</p>	<p>Se acceptă partial. A fost exclus sau înlocuit cuvântul ”adecvat” pe tot parcursul proiectului. Totodată, acțiunea de ”îngropare adâncă” se va efectua „astfel încât să se prevină orice risc de răspândire a organismului dăunător specificat” și se determină, de către inspectorul fitosanitar, după ciclul de viață al dăunătorului. Deci sunt necesare respectarea de condiții individuale a lotului: volumul, starea</p>

		organismelor specificate determinate, adâncimea de îngropare, grosimea stratului de sol aplicat, ș.a.
8.	Proiectul Regulamentului privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a Aromia bungii (Faldermann) Prevederile p.7 stabilesc, că autoritatea competentă efectuează anchete anuale în vederea depistării prezenței organismului specificat pe teritoriile lor. Prevederile respective reprezintă transpunere directă a legislației UE și necesită a fi modificate și ajustate la cadrul național.	Se acceptă.
9.	Totodată, la p. 2 din proiect, care prevede controlul asupra executării prezentei hotărâri, este necesar de a prevedea după cuvintele „Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor” în paranteze cuvintele „autoritatea competentă”.	Se acceptă.
10.	La p. 12.2 este menționat organismul oficial responsabil și prevederile respective necesită a fi clarificate.	Se acceptă. ”Organismul oficial responsabil” a fost modificat/înlocuit prin ”autoritate competentă”.
11.	La p. 12.2 este menționat organismul oficial responsabil și prevederile respective necesită a fi clarificate.	Se acceptă. ”Organismul oficial responsabil” a fost modificat/înlocuit prin ”autoritate competentă”.
12.	La p. 16.6 sunt prevăzute norme de trimitere la unele standarde internaționale pentru măsuri fitosanitare și este necesar de a prevedea actul normativ național, prin care au fost preluate standardele respective. Obiecție valabilă și pentru p. 18.11, 37.2.	Nu se acceptă. Standardele Internaționale pentru Măsuri Fitosanitare sunt standarde recunoscute de către Republica Moldova prin Legea despre aderarea Republicii Moldova la Convenția Internațională pentru Protecția Plantelor nr. 926-XIV din 13.04.2000. Convenția Internațională pentru protecția plantelor (IPPC) este tratatul interguvernamental care își propune să protejeze plantele, produsele agricole și resursele naturale ale lumii de dăunătorii plantelor, este pentru uz comun internațional care prezintă reguli

		<p>fitosanitare și caracteristici pentru activități fitosanitare bazate pe cercetări științifice ample la nivel internațional. Ratificat de 185 de părți contractante, IPPC dezvoltă, adoptă și promovează aplicarea Măsurilor Fitosanitare Internaționale (ISPM) ca principal instrument de prevenire a răspândirii și introducerii organismelor dăunătoare în țările libere de acești dăunători, facilitarea comerțului sigur și protejarea mediului. Referirea la ISPM în textul proiectului vine în ajutorul operatorilor în sensul completării prevederilor existente cu norme fitosanitare internaționale, neobligatorii, care odată cu aplicarea lor crește probabilitatea exportului/importului sigur din punct de vedere fitosanitar și crește credibilitatea produselor autohtone pe piața externă.</p> <p>Totodată, conform art. 107 alin (2) lit. c) din Legea 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi, va aproba standarde internaționale privind măsuri fitosanitare prevăzute de CIPP.</p>
13.	<p>Prevederile p. 23 stabilesc, că plantele specificate originare dintr-o arie delimitată pot circula în Republica Moldova numai dacă sunt însoțite de un pașaport fitosanitar întocmit și eliberat în conformitate cu anexa nr. 11 din Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor din Hotărârea Guvernului nr. ___/2024. Prevederile respective necesită a fi concretizate, fiind prevăzut nr. și data adoptării hotărârii de Guvern, deoarece nu poate fi</p>	<p>Se acceptă.</p>

	efectuată trimitere la un act normativ inexistent. Obiecție valabilă și pentru p.29, 31,	
14.	Proiectul conține prevederi incerte de genul principii științifice solide (p.12.1), așteptări rezonabile (p. 18.10), supravegherea intensivă (p. 21.6, 35, 40), inspecții fitosanitare minuțioase (p.25), inspecții fitosanitare meticuloase (p.42.2.2, 42.2.5, 45), tratamente preventive adecvate (p.42.2.3), care pot crea situații de interpretări discreționare și de conflict. Se recomandă concretizarea revederilor de așa gen sau excluderea cuvintelor care pot crea incertitudine.	Se acceptă.
15.	Proiectul Regulamentului privind adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. Provenind din Egipt Prevederile p.1 stabilesc, că introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuberculilor de <i>Solanum tuberosum</i> L. originari din Egipt este autorizată în cazul în care ... mai departe după text. Prevederile respective pot fi interpretate în sensul necesității obținerii unui act permisiv. Se recomandă reformularea prevederilor respective, fiind exclus cuvântul „autorizează”. Spre exemplu: Introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a tuberculilor de <i>Solanum tuberosum</i> L. originari din Egipt se efectuează în cazul în care... mai departe după text.	Se acceptă.
16.	Prevederile p. 2 conțin norme de trimitere la unele standarde internaționale pentru măsuri fitosanitare și este necesar de a prevedea actul normativ național, prin care au fost preluate standardele respective.	Nu se acceptă. Comerțul internațional de produse de origine vegetală se reglementează de cerințele fitosanitare internaționale și nu va accepta nici un stat importator acele produse de origine vegetală care vor avea devieri în cazul produselor crescute și verificare numai conform

		cerințelor fitosanitare interne. Regulile internaționale fitosanitare sunt egale pentru orice exportator indiferent din care stat vine. Pe lângă cerințele fitosanitare interne, ISPM sunt un punct de reper și ”cartea verde” pentru toate exporturile de produse autohtone de origine vegetală pe piața externă.
17.	Prevederile p. 4 stabilesc, că posturile de inspecție la frontieră prezintă autorității competente, în fiecare an, până la 31 august, informațiile referitoare la cantitățile importate... mai departe după text. Prevederile alin. (1) al art. 2 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2011/787 stabilesc, că statele membre importatoare prezintă Comisiei și celorlalte state membre, în fiecare an, până la 31 august, informațiile referitoare la cantitățile importate ... mai departe după text. Considerăm discutabilă o astfel de transpunere.	Se acceptă.
18.	Prevederile p.6 stabilesc, că notificarea menționată la pct. 2 la prezentul Regulament trebuie să acopere doar transportul, în cazul în care aceasta este compus din loturi care au toate aceeași proveniență. Prevederile respective constituie un exemplu de transpunere neconformă din cauza nerespectării structurii reglementării. În cazul dat referința trebuie să fie la p. 5 din proiect (a se vedea alin. (3) al art. 2 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2011/787).	Se acceptă.
19.	Prevederile p.12 stabilesc, că Republica Moldova stabilește cerințe corespunzătoare privind etichetarea în ceea ce privește tuberculii de <i>Solanum tuberosum</i> L., inclusiv o cerință de a indica originea egipteană, în scopul prevenirii plantării tuberculilor de <i>Solanum tuberosum</i> L. De asemenea, se vor lua măsurile adecvate pentru	Se acceptă parțial. Republica Moldova deține legislația pentru cerințe corespunzătoare privind etichetarea tuberculilor de cartofi în Hotărârea Guvernului nr. 189/2010 <i>cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofii de</i>

		eliminarea deșeurilor după ambalarea sau prelucrarea tuberculilor de <i>Solanum tuberosum</i> L., pentru a evita orice răspândire a <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. Ca urmare a unei eventuale infecții latente. Prevederile respective nu se acceptă, deoarece constituie o transpunere mecanică a legislației UE și este necesar de prevăzut în proiectul respectiv cerințele privind etichetarea.	<i>sămânță</i> , aceasta fiind reflectat în prevederile p. 12.
	20.	<i>Analiza impactului de reglementare</i> La sub punctul 4.1 informația prezentată în mare parte se referă la daunele provocate de organismele dăunătoare, în genere la organismele dăunătoare, nu este relevantă și necesită a fi exclusă. Totodată, această informație poate să se regăsească la sub punctul 2.2.	Se acceptă.
	21.	La sub punctul 4.2 informația prezentată nu este relevantă și necesită a fi exclusă. Această informație poate se regăsească la sub punctul 2.2, fără a admite dublări.	Se acceptă.
Aviz Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, scrisoare nr. 14-69-12632 din 18 noiembrie 2024	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
Aviz Ministerul Afacerilor Interne, scrisoarea nr. 40/4546 din 18 noiembrie 2024	1.	La nota de fundamentare. În tot conținutul proiectului de hotărâre, cât și la nota de fundamentare, verbele urmează a fi expuse la timpul prezent.	Se acceptă.
	2.	La compartimentul 4.4.2 și 4.6, se sugerează a fi aplicată sintagma ”nu este aplicabil”, deoarece compartimentele menționate nu se referă la proiectul actului normativ.	Se acceptă.
	1.	I. Obiectul proiectului	-

Aviz Centrul de
Armonizare a
Legislației, scrisoare
nr. 31/02-126-12669
din 18 noiembrie
2024

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are scop transpunerea la nivel național a 3 acte UE – Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, Decizia de punere (UE) 2018/1503 și Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE în vederea stabilirii unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare.

Astfel, proiectul național își propune aprobarea prin Anexa nr. 1 a Regulamentului de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia,

Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticla citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa; prin Anexa nr. 2 a Regulamentului privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a *Armia bungi* (Faldermann) și prin Anexa nr. 3 a Regulamentului privind adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Provenind din Egipt.

Remarcăm că, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, Decizia de punere (UE) 2018/1503 și Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE nu au constituit anterior obiect al transunerii în legislația națională, deci, prezentul proiect este un exercițiu primar de transpunere a acestora, fiind elaborat în temeiul art. 41, alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecția împotriva organismelor dăunătoare plantelor, care este un act normativ armonizat cu Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016

	<p>privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și cu Regulamentul delegat (UE) 2019/827 al Comisiei din 13 martie 2019 privind criteriile care trebuie îndeplinite de operatorii profesioniști pentru a respecta condițiile prevăzute la art.89 alin.(1) lit.(a) din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului și privind procedurile pentru asigurarea îndeplinirii criteriilor respective.</p>	
2.	<p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE</p> <p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare”.</p> <p>Din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță directă dispozițiile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa, Deciziei de punere (UE) 2018/1503 a Comisiei din 8 octombrie 2018 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniunea Aromia bungii (Faldermann) și Deciziei de punere în aplicare 2011/787/UE a Comisiei din 29 noiembrie 2011 de autorizare a statelor membre în vederea adoptării provizorii a unor măsuri împotriva</p>	-

	răspândirii <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. Provenind din Egipt.	
3.	<p>1. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 are drept obiectiv stabilirea măsurilor privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (McAlpine) Van der Aa. Regulamentul reflectă norme pentru</p> <p>operatorii din Brazilia, Uruguay și Zimbabwe în special ca fructele specificate să fie produse într-un sit de producție în care organismul dăunător specificat nu a fost depistat pe fructele specificate în cursul perioadei de vegetație și de export precedente sau în timpul inspecțiilor oficiale efectuate în țările respective sau în timpul controalelor efectuate asupra transporturilor care intră în Uniune în cursul perioadei de vegetație și de export respective să se aplice numai de la 1 aprilie 2023 în cazul fructelor specificate originare din țările respective.</p> <p>Menționăm că, transpunerea și implementarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa XVIII-B „Recunoașterea statutului privind dăunătorii, a zonelor indemne de dăunători sau a zonelor protejate”, precum și din art. 178 și 179 al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.</p>	-
4.	a) <i>Analiza comparativă a transunerii Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632</i>	-

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632, menționăm cu titlul general că, proiectul național, asigură transpunerea actului UE, conform

celor expuse mai jos.

Astfel, pct. 1 din Anexa nr. 1 la hotărâre transpune prevederile art. 1 al actului UE, care fixează domeniul de aplicare – măsuri privind fructele specificate originare din Argentina,

Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și raspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător *Phyllosticla citricarpa* (Mc Alpine) Van der Aa.

Pct. 2 din proiectul Anexei nr. 1 definește noțiunile relevante domeniului, precum: „organism dăunător specificat” și „fructe specificate” similar noțiunilor prevăzute în art. 2 din actul UE.

Pct. 3 din proiectul național transpune art. 3 din actul UE stabilind cerințele la introducerea pe teritoriul RM a fructelor specificate, altele decât fructele destinate exclusiv prelucrării industriale.

Dispozițiile art. 4 din actul UE prevăd cerințe față de operatorii profesioniști care prezintă documentul sanitar comun de intrare numai pentru transporturile de fructe specificate cu codurile de trasabilitate ale siturilor de producție incluse în listele menționate în Anexele I – V din regulament, prevederi preluate în pct. 4 din proiectul național.

Pct. 5 – 7 din proiectul național transpun prevederile art. 5 din actul UE, care prevede cerințele la inspecția în Uniune a fructelor specificate, altele decât fructele destinate exclusiv prelucrării industriale.

Dispozițiile art. 6 din actul UE prevăd cerințe la introducerea și circulația pe teritoriul Uniunii a

fructelor specificate destinate exclusiv prelucrării industriale, prevederi care au fost transpuse în pct. 8, pct. 8.1. – 8.3, pct. 8.3.1 – 8.3.3, pct. 8.4, pct. 8.5, pct. 8.5.1 – 8.5.3 din proiectul național.

Pct. 9 din proiectul național stabilește cerințele după efectuarea controalelor fizice de către autoritatea competentă în acord cu prevederile art. 7 (2) din actul UE.

Pct. 10 – 13 din proiectul național transpun prevederile art. 8 (1) – (4) din actul UE în ceea ce ține de prelucrarea fructelor specificate în unități, care trebuie să fie înregistrate oficial și

aprobate de către autoritatea competentă, iar deșeurile și subprodusele se distrug prin îngropare adâncă și prelucrătorul ține evidența privind fructelor specificate care sunt prelucrate și le pune la dispoziția autorității competente din statul membru în care au fost prelucrate fructele specificate.

Art. 9 din actul UE stabilește cerințele în timpul depozitării fructelor specificate, acestea urmând să se depozitează într-o unitate înregistrată și aprobată de către autoritatea competentă, loturile de fructe specificate trebuie să rămână identificabile în mod separat și fructele specificate urmând să se depozitează într-un mod care să prevină orice risc de răspândire a organismului dăunător specificat, prevederi transpuse de pct. 14 – 16 din proiectul național.

Pct. 17 din proiectul național reflectă notificarea codului de trasabilitate al locului de producție respectiv similar cu prevederile art. 10 din actul UE.

Secțiunea a 1-a din Cap. II a proiectului instituie condiții pentru introducerea pe teritoriul Republicii

	<p>Moldova a fructelor specificate originare din Argentina, fiind în acord cu Anexa I din actul UE.</p> <p>Anexa II din actul UE stabilește condiții pentru introducerea pe teritoriul Uniunii a fructelor specificate originare din Brazilia, prevederi transpuse de pct. 30 – 38.4. din Secțiunea a 2-a a Cap. II din proiectul național.</p> <p>Anexa III din actul UE prevede condiții pentru introducerea pe teritoriul Uniunii a fructelor specificate originare din Africa de Sud, transpusă de pct. 39 – 49.4. din Secțiunea a 3-a a Cap. II din proiectul național.</p> <p>Anexa IV din actul UE stabilește condiții pentru introducerea în Uniune a fructelor specificate originare din Uruguay, prevederi preluate în pct. 50 – 58.4. din Secțiunea a 4-a a Cap. II din proiectul național.</p> <p>Anexa V din actul UE reflectă condițiile pentru introducerea în Uniune a fructelor specificate originare din Zimbabwe, prevederi preluate de pct. 59 – 68.4. din Secțiunea a 5-a a Cap. II din proiect național.</p> <p><i>b) Prevederi ale Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632 non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 7 (1), art. 11 și 12 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 nu pot constitui obiect al transpunerii întrucât stabilesc norme care vizează obligații specifice pentru statele membre ale Uniunii Europene și pentru Comisia Europeană, data expirării, intrarea în vigoare și data aplicării actului UE, care nu se supun transpunerii.</p>	
5.	2. Decizia de punere (UE) 2018/1503 stabilește măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a Aromia bungii	-

(Faldermann). Actul UE prevede că, pentru asigurarea unei monitorizări stricte a circulației plantelor destinate plantării originare din ariile delimitate și pentru a oferi o imagine de ansamblu efectivă a locurilor în care riscul fitosanitar determinat de organismul specificat este ridicat, statele membre ar trebui să aibă acces la informații privind locurile de producție situate în ariile delimitate.

Transpunerea și implementarea Deciziei de punere (UE) 2018/1503 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa XVIII-B „Recunoașterea statutului privind dăunătorii, a zonelor indemne de dăunători sau a zonelor protejate”, precum și din art. 178 și 179 al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

a) Analiza comparativă a transunerii Deciziei de punere (UE) 2018/1503

În ceea ce privește transpunerea Deciziei de punere (UE) 2018/1503, menționăm cu titlul general că, proiectul național, asigură transpunerea actului UE, conform celor expuse infra.

Dispozițiile pct. 1 din Anexa nr. 2 la hotărâre stabilesc măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a Aromia bungii (Faldermann) similar art. 2 din Decizia 2018/1503.

Pct. 2 din proiectul național definește noțiunile relevante domeniului, precum: „organism specificat”, „plante specificate”, „lemn specificat”, „material de ambalaj din lemn specificat”, „loc de producție”, „aria delimitată” și „operator profesionist” similar noțiunilor prevăzute în art. 1 din actul UE.

Dispozițiile art. 3 din actul UE prevăd cerințe la depistarea sau prezentarea suspectată a organismului specificat de către organismul oficial responsabil la posibilele consecințe și riscuri și la măsurile care trebuie luate, transpuse în pct. 3 – 6 din Anexa nr. 2 la hotărâre.

Pct. 7 și 8 din Anexa nr. 2 la hotărâre transpune art. 4 din actul UE, care prevede anchetele vizând organismul specificat efectuate pe teritoriul statelor membre.

Art. 5 din Decizia 2018/1503 reflectă cerințele la stabilirea ariilor delimitate în cazul în care prezența organismului specificat este confirmată, prevederi preluate de pct. 9 – 17 din Anexa nr. 2 la hotărâre.

Pct. 18 – 21.9. din Anexa nr. 2 la hotărâre transpun prevederile art. 6 (1) lit. (a) – (k), teza 6, art. 6 (2) lit. (a) – (i), teza 8 și 10 din actul UE în ceea ce ține de eradicarea și măsurile de izolare, precum și măsurile de tăiere imediată a plantelor infestate și a plantelor care prezintă simptome cauzate de organismul specificat, îndepărtarea, examinarea și eliminarea plantelor tăiate și a rădăcinilor lor, interzicerea circulației oricărui material potențial infestat în afara ariei delimitate, interdicția plantării de noi plante specificate în aer liber în zona infestată și orice altă măsură care poate contribui la împiedicarea răspândirii organismului specificat.

Art. 7 din actul UE prevede circulația plantelor specificate în Uniune, fiind preluate în pct. 23 – 29 din Anexa nr. 2 la hotărâre.

Pct. 30 – 35 din Anexa nr. 2 la hotărâre prevede cerințe în timpul circulației lemnului specificat pe teritoriul Republicii Moldova, fiind în acord cu art. 8 din actul UE.

	<p>Pct. 36 – 40 din Anexa nr. 2 la hotărâre transpune prevederile art. 9 din actul UE, în ceea ce privește circulația în Uniune a materialului de ambalaj din lemn specificat.</p> <p>Dispozițiile art. 10 din actul UE reglementează situația privind raportarea privind anchetele și măsurile luate sau care urmează să fie luate cu privire la rezultatele acestor anchete și măsuri, prevederile respective fiind transpuse în pct. 41 – 41.3. din Anexa nr. 2 la hotărâre.</p> <p>Pct. 42 – 42.3.2. din Anexa nr. 2 la hotărâre transpun prevederile art. 11 din actul UE, care prevede introducerea în Uniune a plantelor specificate originare dintr-o țară terță cu prezență cunoscută a organismului specificat.</p> <p>Art. 12 din actul UE stabilește cerințele la introducerea în Uniune a lemnului specificat originar dintr-o țară terță cu prezență cunoscută a organismului specificat, fiind preluat în pct. 43 – 44.3. din Anexa nr. 2 la hotărâre.</p> <p>Pct. 45 și 46 din Anexa nr. 2 la hotărâre transpun art. 13 din actul UE, în ceea ce privește controalele oficiale la introducerea în Republica Moldova a plantelor specificate și a lemnului specificat, precum și metodele de inspecție aplicate asigură depistarea oricărui simptom al organismului specificat.</p>	
6.	<p><i>b) Obiecții de compatibilitate cu Decizia de punere (UE) 2018/1503</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor concretizări tehnice care se referă la unele norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordanță nu reflectă motivele netranspunerii, după cum urmează:</p>	<p>Tezele din art. 6 și 12 din actul UE au fost preluate și integrate, în subpunctele la care se referă actul național: 18.1-18.3, 18.5, 18.8, 21.1, 21.6, 43.1 și 43.2 pentru a oferi o continuitate și respecta prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>

	<p>- art. 6 teza 1 – 5 din actul UE, care se referă la cazurile în care plantele infestate au fost găsite în afara perioadei de zbor a organismului specificat, în cazul când tăierea este neadecvată pentru arborii individuali, din cauza valorii sociale și în cazul în care examinarea constată că plantele specificate sunt infestate, în consecință, plantele respective se taie, sunt luate toate măsurile de precauție necesare pentru a se evita răspândirea organismului specificat în timpul tăierii și după tăiere și organismul oficial competent efectuează prelevarea de probe prin metoda distructivă, iar numărul probelor se indică în raportul privind anchetele și măsurile;</p> <p>- art. 6 teza 8 și 9 din actul UE, în partea ce ține de cazurile în care plantele infestate au fost găsite în afara perioadei de zbor a organismului specificat și organismul competent efectuează prelevarea de probe prin metoda distructivă, iar numărul probelor se indică în raport respectiv;</p> <p>- art. 12 teza 1, 2 și ultima teză din actul UE, cu referire la locul de origine și la tratamentul termic prin aplicarea mențiunii „HT” pe lemn sau pe ambalaj și mențiunea zonei „loc de origine”.</p> <p>Astfel, se impune reexaminarea acestora în vederea transpunerii de proiect sau explicarea corespunzătoare a motivului netranspunerii în Tabelul de concordanță.</p>	
7.	<p><i>c) Prevederi ale Deciziei de punere (UE) 2018/1503 non aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 10 (2), art. 14 și 15 din Decizia de punere (UE) 2018/1503 nu pot constitui obiect al transpunerii întrucât stabilesc norme care vizează obligații specifice pentru statele membre ale Uniunii Europene și pentru Comisia Europeană,</p>	-

	precum și norme cu privire la măsurile ce se impun din partea Comisiei, care nu se supun transpunerii.	
8.	<p>3. Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE stabilește cerințe cu privire la adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. Provenind din Egipt. Comisia ar trebui să transmită statelor membre lista zonelor respective, prezentată de Egipt, pentru a le permite să efectueze controale la import și pentru a permite trasabilitatea transporturilor și ar trebui adoptate dispoziții privind actualizarea listei în cauză în cazul detectării prezenței <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. În plus, cerințele privind controlul importurilor de tuberculi de <i>Solanum tuberosum</i> L., originari din Egipt, ar trebui să se limiteze la un regim de inspecție intensiv la sosirea acestor tuberculi în Uniune.</p> <p>Transpunerea și implementarea Deciziei de punere (UE) 2018/1503 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa XVIII-B „Recunoașterea statutului privind dăunătorii, a zonelor indemne de dăunători sau a zonelor protejate”, precum și din art. 178 și 179 al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.</p> <p>9) <i>Analiza comparativă a transpunerii Deciziei de punere (UE) 2011/787</i></p> <p>În ceea ce privește transpunerea Deciziei de punere (UE) 2011/787, menționăm cu titlul general că, proiectul național, asigură transpunerea actului UE, conform celor expuse mai jos.</p> <p>Dispozițiile pct. 1 din Anexa nr. 3 la hotărâre stabilește cerințe la introducerea pe teritoriul R.</p>	-

Moldova a tuberculilor de *Solanum tuberosum* L. originale din Egipt, prevederi similare cu art. 1 (1) din actul UE.

Proiectul național, în pct. 2 din Anexa nr. 3 la hotărâre, instituie responsabilitatea autorității competente de a transmite posturilor de inspecție la frontieră o listă a zonelor indemne prezentată de Egipt fiind în corespundere cu prevederile art. 1 (2) din actul UE.

Pct. 3 din Anexa nr. 3 la hotărâre prevede că atunci când R. Moldova și Egiptul primesc o notificare cu privire la interceptarea *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al., autoritatea competentă transmite posturilor de inspecție la frontieră rezultatele acestor investigații, fiind în acord cu art. 1 (3) din actul UE.

Art. 2 din actul UE stabilește cerințe în timpul transmiterii informațiilor și notificărilor care trebuie să acopere doar transportul, în cazul în care acestea este compus din loturi care au toate aceeași proveniență, fiind transpus de pct. 4 – 6 din Anexa nr. 3 la hotărâre.

Anexa la Regulamentul din Anexa nr. 3 la hotărâre transpune prevederile Anexei din Decizia de punere în aplicare (UE) 2011/787, care stabilește cerințele ce trebuie respectate pentru tuberculii de *Solanum tuberosum* L. și cerințele privind inspecțiile efectuate asupra unor tuberculi.

b) Prevederi ale Deciziei de punere în aplicare 2011/787/UE non aplicabile

Dispozițiile art. 3 – 5 din Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE nu pot constitui obiect al transpunerii întrucât stabilesc norme care vizează obligații specifice pentru statele membre ale

	Uniunii Europene și pentru Comisia Europeană, care nu se supun transpunerii.	
9.	<p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p>a) <i>Obiecții privind clauza de armonizare</i></p> <p>Astfel, ținând cont de recente modificări operate la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, în conformitate cu HG nr. 447/2024, în temeiul pct. 33 și 34, clauza de armonizare urmează a fi modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>Anexa nr. 1</p> <p>”Prezentul Regulament transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa, CELEX: 32022R0632, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 117 din 19 aprilie 2022”;</p>	Se acceptă.
10.	<p>Anexa nr. 2</p> <p>”Prezentul Regulament transpune Decizia de punere (UE) 2018/1503 a Comisiei din 8 octombrie 2018 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniunea Aromia bungii (Faldermann), CELEX: 32018D1503, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 254 din 10 octombrie 2018”;</p> <p>Anexa nr. 3</p> <p>”Prezentul Regulament transpune Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE a Comisiei din 29 noiembrie 2011 de autorizare a statelor membre în</p>	Se acceptă.

	vederea adoptării provizorii a unor măsuri împotriva răspândirii <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. Provenind din Egipt, CELEX: 32011D0787, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 2 decembrie 2011.”	
11.	<p><i>b) Obiecții privind tabelele de concordanță</i></p> <p>Tabelele de concordanță la proiectul național se vor revizui, prin indicarea la compartimentul 1 a titlului actului UE, numărul, instituția/instituțiile care l-a/l-au adoptat, data, titlul actului juridic european, nr. CELEX, inclusiv cea mai recentă modificare a actului care constituie obiect al transpunerii, prin precizarea tipului, a numărului și a datei de adoptare a actului juridic european de modificare.</p> <p>Totodată, se va corecta numărul CELEX pentru Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE – CELEX: 32011D0787, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 2 decembrie 2011. De asemenea, pentru Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, Decizia de punere (UE) 2018/1503 și Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE la compartimentul 3 se va indica gradul de compatibilitate „compatibil”, la compartimentul 8, pentru Decizia de punere (UE) 2018/1503, se va indica calificativul „Prevederi UE netranspuse”,</p>	Se acceptă.
12.	<p>pentru art. 6 teza 1 – 5, art. 6 teza 8 și 9 și la art. 12 teza 1, 2 și ultima teză și se va explica corespunzător motivul netranspunerii acestora, iar în compartimentul 8, pentru Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, la art. 12, pentru Decizia de punere (UE) 2018/1503, la art. 15 și pentru Decizia de punere în aplicare 2011/787/UE,</p>	<p>Tezele sunt preluate integral, în subpunctele punctelor care le descriu.</p> <p>Calificativul ”Norme UE neaplicabile ” s-a introdus în tabelul de concordanță inițial pentru pct. 4 și 5 împreună.</p>

		la art. 4 și 5, se va indica calificativul „Prevederi UE neaplicabile”.	
	13.	<p>IV. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, în procesul de definitivare a proiectului, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător proiectul și instrumentele de armonizare conform obiecțiilor formulate mai sus.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM-UE.</p>	-
Aviz Ministerul Mediului, scrisoarea nr. 13-05/3292 din 19 noiembrie 2024	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
Aviz Ministerul Finanțelor, scrisoarea nr. 15/1-06/181 din 21 noiembrie 2024	1.	S-a solicitat timp suplimentar în vederea prezentării poziției consolidate a instituției, cu prezentarea răspunsului final, în termeni proximi.	Se acceptă.
Aviz Ministerul Sănătății, scrisoarea nr. 09/4426 din 26 noiembrie 2024	1.	Lipsă de obiecții și propuneri.	-
Aviz Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, scrisoarea nr. 03-3572 din 28 noiembrie 2024	1.	<p>Referitor la Anexa nr.1 din proiect:</p> <p>1. Norma de la pct.47 prezintă ambiguități și necesită revizuire, întrucât Republica Moldova nu poate impune unei entități externe, precum Organizația Națională pentru Protecția Plantelor din Africa de Sud, să transmită imediat autorităților competente din Republica Moldova lista codurilor</p>	Se acceptă.

	<p>de trasabilitate aferente locurilor de producție aprobate sau actualizările acestei liste. Considerăm că această solicitare este nerealistă, având în vedere dimensiunea pieței comerciale a Republicii Moldova și specificul relațiilor sale comerciale, în care importurile se realizează predominant prin intermediul dealerilor din țările vecine.</p> <p>2. Observațiile de mai sus se aplică și punctelor 56 și 66 din proiect, care conțin prevederi similare.</p>	
	<p>2.</p> <p>3. Pentru evitarea interpretărilor ambigue, recomandăm definirea explicită a termenului „operatori profesioniști relevanți” în cadrul proiectului.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul de hG examinat este proiect de implementare a Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și care conține în sine, la noțiuni definirea termenului ”operatori profesioniști”.</p> <p>Sintagma ”revanți” a fost exclusă.</p>
	<p>3.</p> <p>Referitor la Anexa nr. 2 din proiect: Conform art.18 alin.(2) din Legea nr.422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, zona infestată include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toate plantele cunoscute ca fiind infestate, • plantele cu semne sau simptome de infestare, • alte plante susceptibile de contaminare, • și elementele de mediu asociate (sol, apă etc.). <p>Astfel, prevederile pct.11 din proiect referitoare la delimitarea zonei infestate necesită corelarea strictă cu reglementările legale invocate.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Formularea în proiect reflectă prevederile legale a Legii nr. 422/2023 însă cu elemente de reglementare personalizate pentru organismul specificat, ceea ce nu contravine prevederilor art. 18 alin. (2) al Legii nr. 422/2023 și cu măsurile de prevenire și combatere a organismelor dăunătoare.</p>
<p>Aviz Ministerul Finanțelor, scrisoarea nr. 15/1-06/191 din 7 decembrie 2024</p>	<p>1.</p> <p>Întru racordarea la prevederile <i>Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor</i>, la Anexa nr.2, Capitolul I, punctul 2 subpct.2.3. se propun următoarele ajustări:</p>	<p>Se acceptă.</p>

		1.textul „secțiunea IX, cap.44 din” se va exclude, deoarece codul NC 9406 10 000 nu se regăsește în secțiunea IX cap.44;																					
	2.	<p>2.tabelul va avea următorul cuprins:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cod NC</th> <th>Descriere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4401 12 000</td> <td>Lemn de foc, altul decât de conifere, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare</td> </tr> <tr> <td>4401 22</td> <td>Lemn din alte specii de arbori decât coniferele, sub formă de așchii sau particule</td> </tr> <tr> <td>4401 49 000</td> <td>Deșeuri și resturi de lemn, neaglomerate cu o grosime mai mare de 2,5 mm</td> </tr> <tr> <td>4403 12 000</td> <td>Lemn, altul decât de conifere, brut, tratat cu vopsea, baiț, creozot sau alți agenți de conservare, chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat</td> </tr> <tr> <td>Ex 4404 20 000</td> <td>Lemn pentru dogărie, altul decât conifere; prăjini despicate; țărushi și pari din lemn, ascuțiți, nedespicați longitudinal; lemn simplu degroșat sau rotunjit dar nestrunit, necurbat sau altfel prelucrat, pentru bastoane, umbrele, mânere de scule sau similare; lemn sub formă de eclise, lame, benzi și produse similare</td> </tr> <tr> <td>4406</td> <td>Traverse din lemn pentru căi ferate sau similare</td> </tr> <tr> <td>4407 94</td> <td>Lemn de cireș (Prunus spp.), tăiat sau cioplit longitudinal, spintecat sau decojit, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin asamblare cap la cap, cu o grosime care depășește 6 mm</td> </tr> <tr> <td>4416 00 000</td> <td>Butoaie, cuve, putini și alte produse de dogărie și părțile lor, din lemn, inclusiv doagele</td> </tr> <tr> <td>9406 10 000</td> <td>Construcții prefabricate din lemn</td> </tr> </tbody> </table>	Cod NC	Descriere	4401 12 000	Lemn de foc, altul decât de conifere, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare	4401 22	Lemn din alte specii de arbori decât coniferele, sub formă de așchii sau particule	4401 49 000	Deșeuri și resturi de lemn, neaglomerate cu o grosime mai mare de 2,5 mm	4403 12 000	Lemn, altul decât de conifere, brut, tratat cu vopsea, baiț, creozot sau alți agenți de conservare, chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat	Ex 4404 20 000	Lemn pentru dogărie, altul decât conifere; prăjini despicate; țărushi și pari din lemn, ascuțiți, nedespicați longitudinal; lemn simplu degroșat sau rotunjit dar nestrunit, necurbat sau altfel prelucrat, pentru bastoane, umbrele, mânere de scule sau similare; lemn sub formă de eclise, lame, benzi și produse similare	4406	Traverse din lemn pentru căi ferate sau similare	4407 94	Lemn de cireș (Prunus spp.), tăiat sau cioplit longitudinal, spintecat sau decojit, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin asamblare cap la cap, cu o grosime care depășește 6 mm	4416 00 000	Butoaie, cuve, putini și alte produse de dogărie și părțile lor, din lemn, inclusiv doagele	9406 10 000	Construcții prefabricate din lemn	Se acceptă.
Cod NC	Descriere																						
4401 12 000	Lemn de foc, altul decât de conifere, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare																						
4401 22	Lemn din alte specii de arbori decât coniferele, sub formă de așchii sau particule																						
4401 49 000	Deșeuri și resturi de lemn, neaglomerate cu o grosime mai mare de 2,5 mm																						
4403 12 000	Lemn, altul decât de conifere, brut, tratat cu vopsea, baiț, creozot sau alți agenți de conservare, chiar cojit, curățat de ramuri sau ecarisat																						
Ex 4404 20 000	Lemn pentru dogărie, altul decât conifere; prăjini despicate; țărushi și pari din lemn, ascuțiți, nedespicați longitudinal; lemn simplu degroșat sau rotunjit dar nestrunit, necurbat sau altfel prelucrat, pentru bastoane, umbrele, mânere de scule sau similare; lemn sub formă de eclise, lame, benzi și produse similare																						
4406	Traverse din lemn pentru căi ferate sau similare																						
4407 94	Lemn de cireș (Prunus spp.), tăiat sau cioplit longitudinal, spintecat sau decojit, chiar geluit, șlefuit sau lipit prin asamblare cap la cap, cu o grosime care depășește 6 mm																						
4416 00 000	Butoaie, cuve, putini și alte produse de dogărie și părțile lor, din lemn, inclusiv doagele																						
9406 10 000	Construcții prefabricate din lemn																						
Expertizare																							
Ministerul Justiției, scrisoarea nr. 04/2-11438 din 26.12.2024	1.	Potrivit notei de fundamentare, proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare este elaborat în temeiul art. 41 alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, precum și întru executarea pct. 71 din Capitolul 12 din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin	Se acceptă. Se exclude din nota de fundamentare trimiterea la pct. 71 din Capitolul 12 din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023.																				

		Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 asigurând continuitatea procesului de transpunere a reglementărilor europene în legislația națională. Cu titlu de obiecție generală, menționăm că, pct. 71 din Capitolul 12 din Plan, are ca acțiune „aprobarea Hotărârii Guvernului privind deplasările transfrontaliere ale organismelor modificate genetic” care va transpune Regulamentul (CE) nr. 1946/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2003 privind deplasările transfrontaliere de organisme modificate genetic, pe când proiectul vizează prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a organismelor dăunătoare și transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa.	
	2.	În conformitate cu art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017, „(2) Punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. (3) Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.”. Ținând cont de prevederea legală enunțată, în tot textul proiectului subpunctele se vor renumera.	Se acceptă.
	3.	<i>La proiectul hotărârii Guvernului:</i>	Se acceptă.

	<p>Potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. Astfel, subliniem că potrivit art. 52 alin. (1) și (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, „(1) Atunci când autoritatea competentă consideră că introducerea sau circulația unor plante, produse vegetale sau a altor obiecte prezintă un risc legat de organisme dăunătoare la intrarea, stabilirea și răspândirea pe teritoriul țării a unui organism dăunător de carantină sau a unui organism dăunător evaluat ca îndeplinind condițiile pentru includerea în Lista organismelor dăunătoare de carantină și că riscul respectiv nu este atenuat în mod corespunzător, autoritatea competentă justifică tehnic sau științific măsurile care necesită a fi aprobate și notifică autoritățile competente ale altor țări cu privire la măsurile care consideră că trebuie implementate. (2) În cazul în care se consideră că măsurile prevăzute la alin. (1) nu sunt sau nu pot fi luate pentru a permite atenuarea riscului prezentat de organismele dăunătoare, autoritatea competentă aprobă măsuri temporare pentru a proteja teritoriul țării de pericolul iminent.”. Ținând cont de prevederea legală enunțată, menționăm că Regulamentele indicate la pct. 1 sbp. 1), 3), și 4) urmează a fi aprobate prin ordinul directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța</p>	<p>Pentru a nu se confunda cerințele fitosanitare speciale pentru țările sau zonele specifice ale altor țări, potrivit art. 41 alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, cu art. 52 alin. (1) și (2) din Legea nr. 422/2023 care vizează măsurile temporare, se exclude sintagma ”temporare” din titlul proiectului actului normativ.</p>
--	--	---

		Alimentelor și nu prin hotărârea Guvernului or, potrivit art. 2 din Legea nr. 422/2023, autoritate competentă este autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, responsabilă de implementarea politicilor în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitare, de organizarea controalelor și a altor activități oficiale, în conformitate cu legislația națională, care potrivit art. 2 și 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023 este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.	
	4.	Dispoziția de la sbp. 2) nu ține de obiectul de reglementare al hotărârii Guvernului, prin urmare, se va insera în cuprinsul Regulamentului, or, potrivit art. 46 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile de conținut stabilesc reguli, drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora; consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor.	Se acceptă.
	5.	În legătură cu faptul că termenul pentru care se propune stabilirea măsurilor de prevenire este „temporar”, și ținând cont de dispoziția art. 32 alin. (6) din Legea nr. 422/2023, care prevede că: „(6) Autoritatea competentă recunoaște zonele protejate temporar.”, considerăm relevantă specificarea în dispozițiile finale din proiectul hotărârii a termenului pentru care se recunoaște statutul de zonă protejată temporar (obiecție valabilă și la Anexele nr. 2 și nr. 3).	Nu se acceptă. Deoarece a fost exclusă sintagma ”temporar” din titlul proiectului, această propunere este irelevantă. Totodată, evaluarea probabilității de introducere și răspândire a organismelor de carantină de către autoritatea competentă este o activitate de minim trei ani conform art. 32 alin. (7) din Legea nr. 422/2023. Sensul noțiunii ”temporar” în domeniul fitosanitar este ”până la depistarea organismului de carantină în zona declarată liberă de careva organisme de carantină”. Zona în care a fost stabilită absența unui anumit organism dăunător de către

			<p>autoritatea competentă este oficial protejată prin desemnarea teritoriului ca ”zonă temporar protejată”. Actele normative care transpun cerințe fitosanitare sunt elaborate întru evaluarea și selectarea opțiunilor pentru reducerea riscului de introducere și răspândirii organismelor dăunătoare.</p> <p>Reieșind din cele expuse supra, nu este posibil de atribuit alt termen de statut de ”zonă protejată temporar” decât conform art. 32 alin. (7) din Legea nr. 422/2023, cu revizuirea din trei în trei ani, deoarece, odată depistat dăunătorul de carantină în această zonă, ea (zona) își pierde statutul de zonă protejată.</p>
	6.	Pct. 3 se va revizui, or, este inutil a aproba un act normativ care va transpune un Regulament UE cu intrarea în vigoare la data aderării RM la UE, deoarece de la data aderării, toate Regulamentele UE se vor aplica direct, actele normative naționale ce au transpus această categorie de acte urmând a fi abrogate.	Se acceptă.
	7.	La proiectul Anexei nr.1: La semnificația noțiunii „fructe specificate”, cuvântul „înseamnă” se va exclude ca fiind excedent.	Se acceptă.
	8.	La pct. 3, care transpune art. 3 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, textul „pct. 75 subpct. 1)” se va substitui cu textul „pct. 75 sbp. 3)” care transpune pct. 60 lit. (c) la care se face referință la art. 3, textul „pct. 75 subpct. 2)” se va substitui cu textul „pct. 75 sbp. 4)”, or, pct. 75 sbp. 4) transpune pct. 60 lit. (d) din anexa VII la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072, iar textul „a Hotărârii de Guvern nr. 679/2024” se va substitui cu textul „la Hotărârea Guvernului nr. 679/2024”.	Se acceptă.

	9.	În conformitate cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.”. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 3 se vor exclude cuvintele „din prezentul regulament”/„la prezentul regulament” (obiecție valabilă și la pct.9).	Se acceptă.
	10.	La pct. 4 care transpune art. 4 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, cuvântul „locurilor” se va substitui cu cuvântul „siturilor” (obiecție valabilă și la sbp. 8.1, 8.2, etc.).	Nu se acceptă. Traducerea din Regulamentul UE ”...with the traceability codes of the sites of production...” este: <i>cu codurile de trasabilitate ale locurilor de producție.</i> Totodată, noțiunea de <i>sit</i> mai puțin se utilizează în agricultură, doar în cazurile de ”arie naturală protejată” ceea ce nu redă situația acestui regulament.
	11.	La pct. 6 care transpune art. 5 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 21022/632, menționăm că în actul Uniunii Europene este indicată cantitatea de loturi „30 tone” din care se va specifica cel puțin 200 de fructe din fiecare specie de fructe specificate, pentru efectuarea controalelor fizice. Este de menționat că în actul național nu este indicată mențiunea enunțată. Având în vedere faptul că actul național transpune total Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, este necesar ca proiectul să fie completat cu mențiuni în acest sens.	Se acceptă.

	12.	La pct. 8, care transpune art. 6 alineatul întâi din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 21022/632, textul „anexa nr. 5, pct. 75 subpct. 1) și pct. 75 subpct. 2) din Hotărârea de Guvern nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor” se va substitui cu textul „pct. 75 sbp. 5) din anexa nr. 5 la Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 679/2024”, or, pct. 75 sbp. 5) transpune pct. 60 lit. (e) din anexa nr. 5 la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 21022/632 la care se face referință la art. 6.	Se acceptă.
	13.	La sbp. 8.3.3, textul „al Regulamentului de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a organismului dăunător Phyllosticta citricarpa la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024 cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare” a fost omis textul „(Mc Alpine) Van der Aaa” care urmează să succedă cuvântul „citricarpa”, prin urmare se va înlătura omisiunea enunțată. (obiecție valabilă și la pct. 27, 37, 48, 57). Adicional, textul „la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024” se va substitui cu textul „aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ____/2024”.	Se acceptă.
	14.	La sbp. 8.5, textul „subpct. 4) de mai sus” se va substitui cu textul „sbp. 8.4”, iar cuvintele „de mai sus” se vor exclude ca fiind excedente.	Se acceptă. Transpunerea art. 7 alin. (1) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 nu este

		<p>Cu titlu de obiecție generală menționăm că, deși potrivit clauzei de armonizare, proiectul transpune total Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, în actul normativ național nu a fost transpus art. 7 alin. (1). Prin urmare se va elucida acest aspect.</p>	<p>relevant pentru Republica Moldova deoarece reglementează transportarea acestor încărcături între statele membre.</p>
	15.	<p>La pct. 9 care transpune art. 7 alin. (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, menționăm că pct. 19 sbp. 3) din Regulamentul privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 938/2018, nu transpune art. 49 din Regulamentul (UE) 2017/625 la care se face referință la art. 7 alin. (2), prin urmare, se va elucida acest aspect.</p> <p>În aceeași ordine de idei, se va revizui referința la anexa nr. 1 pct. 8 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023, or, pct. 8 din anexa nr. 1 enumeră la general drepturile Agenției și nu descrie concret procedura de efectuare a transportării sub supravegherea autorității competente la care se face referință în proiect.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Referința din actul european se regăsește în Legea privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar nr. 82 din 12.04.2024 însă intrarea în vigoare este la data de 08.05.2026. La moment acest segment este reglementat de Hotărârea de Guvern nr. 938/2018 la care s-a făcut trimitere.</p>
	16.	<p>La pct. 10 care transpune art. 8 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, se va revizui referința la art. 65 din Legea nr. 422/2023, deoarece art. 65 nu conține reglementări cu privire la înregistrarea și aprobarea unităților la care se face referință în proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	17.	<p>În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 100/2017, terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea de <i>sit</i> se utilizează nu atât de frecvent în limba de stat, când este vorba de mediul înconjurător și protecția lui iar în agricultură</p>

		<p>Aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni. Cu titlu de obiecție generală, menționăm că anterior în text în cazul în care în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, era utilizată noțiunea „sit”, în textul legii era utilizată noțiunea „loc”. Este de menționat că, deși la pct. 18 din Anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, este utilizată noțiunea „sit”, în legislația națională este utilizată noțiunea „terenuri”. Prin urmare, în scopul uniformizării terminologiei și păstrării sensului indicat în actul Uniunii Europene, se va examina oportunitatea substituirii noțiunii „terenuri” cu noțiunea „sit” (obiecție valabilă și la pct. 19).</p>	<p>doar în cazurile de ”arie naturală protejată”. Odată cu preluarea neologismul <i>sit</i> în proiectul național, sensul actului național se denaturează deoarece actul european, în engleză, utilizează sensul de: <i>lotul/locul de producere</i> sau <i>teren de producere/teren agricol</i>.</p> <p>SIT, situri, s. n. 1. Peisaj pitoresc. 2. Configurația unui loc ocupat de un oraș. ◇ <i>Sit arheologic</i> = șantier unde au loc săpături și cercetări arheologice. <i>Sit de conservare</i> = arie naturală protejată. – Din fr., engl. site.</p>
	18.	<p>În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, „i) exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire”. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 18, abrevierea „ONPP” se va substitui cu denumirea completă.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	19.	<p>La pct. 26 care transpune pct. 9 din Anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, noțiunea „locurilor” se va substitui cu noțiunea „siturilor”, noțiunea „teren” se va substitui cu noțiunea „loc”, iar sintagma „situl web” se va substitui cu sintagma „situl web oficial” în conformitate cu Regulamentul cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 (obiecție valabilă și la pct. 36, 47, 56, 67).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>
	20.	<p>La pct. 29 care transpune pct. 12 din Anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE)</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

		2022/632, cuvântul „loc” se va substitui cu cuvântul „sit”, iar cuvântul „teren” se va substitui cu cuvântul „loc”, astfel cum este indicat la pct. 12.	
	21.	La pct. 32 care transpune pct. 3 din Anexa II la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, cuvântul „loc” se va substitui cu cuvântul „sit” astfel cum este indicat la pct. 3.	Nu se acceptă. Astfel cum este indicat la pct.17 din sinteză.
	22.	La pct. 30 care transpune pct. 1 din Anexa II la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, cuvântul „terenuri” se va substitui cu cuvântul „situri”, astfel cum este indicat la pct. 1 (obiecție valabilă și la pct. 33). Ținând cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, la pct. 42, abrevierea „NPPO” se va substitui cu denumirea completă.	Se acceptă parțial.
	23.	La sbp. 49.1, care transpune pct. 11 lit. (a) din Anexa III la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, textul „pct. 33” se va substitui cu textul „pct. 42”, or, pct. 42 transpune pct. 4 la care se face referință la pct. 11 lit. (a).	Se acceptă.
	24.	La sbp. 49.2 care transpune pct. 11 lit. (b) din Anexa III la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632, textul „pct. 34” se va substitui cu textul „pct. 43”, or, pct. 43 transpune pct. 5 la care se face referință la pct. 11 lit. (b). Ținând cont de prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, la pct. 64 care transpune pct. 6 din Anexa IV la la Regulamentulde punere în aplicare (UE) 2022/632, textul „pct. 63 subpct. 1)” se va substitui cu textul „sbp. 63.1”, iar textul „pct. 63 subpct. 2), 3) și 4)” se va substitui cu textul „sbp. 63.2-63.4”.	Se acceptă.
	25.	La Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului: La tabelul de la Capitolul I, la codul poziției tarifare 4401 12 000, coloana „descriere”, textul	Nu se acceptă.

	<p>„trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare” se va substitui cu textul „așchii sau particule”, astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p> <p>La codul poziției tarifare 4401 22, la descriere, textul „Lemn din alte specii de arbori decât coniferele, sub formă de așchii sau particule” se va substitui cu textul „Lemn altele decât cele de conifere” astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p> <p>La codul poziției tarifare „4401 49 000” la descriere se va indica mențiunea „Altele” astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor. La codul poziției tarifare „4403 12 000”, în coloana descriere se va indica mențiunea „altele decât cel de conifere” astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p> <p>La codul poziției tarifare „Ex 4404 20 000”, în coloana descriere se va indica mențiunea „Altele decât cel de conifere” astfel cum este indicat în Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p> <p>La codul poziției tarifare „4407 94” se va indica mențiunea „De cireș (Prunus spp.)” astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p> <p>La codul poziției tarifare „9406 10 000”, se va indica mențiunea „Din lemn”, astfel cum este indicat la Anexa la Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii a mărfurilor.</p>	<p>Codurile au fost preluate conform avizului Ministerului Finanțelor nr. 15/1-06/191 din 07.12.2024 care este și autoritatea de resort.</p>
--	---	--

	26.	Noțiunea „arie delimitată” nu este definită în Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, prin urmare, se va exclude de la sbp. 2.6.	Se acceptă.
	27.	Având în vedere prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2018, a sbp. 12.2, textul „pct. 18.1-18.11” se va substitui cu textul „sbp. 18.1-18.11”.	Se acceptă.
	28.	La pct. 14 care transpune art. 5 alin. (4) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, întru corectitudinea redactării, textul „pct. 16.2” se va substitui cu textul „sbp. 16.2”.	Se acceptă.
	29.	La pct. 17 care transpune art. 5 ultimul alineat din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, textul „pct. 41.1” se va substitui cu textul „sbp. 41.1”.	Se acceptă.
	30.	La sbp. 18.3 care transpune art. 6 alin. (1) lit. (c) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, textul „pct. 18.1 și 18.2” se va substitui cu textul „sbp. 18.1 și 18.2”, conform art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă.
	31.	La pct. 23 care transpune art. 7 alin. (1) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, menționăm că anexa nr. 11 la Regulamentul privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 679/2024, nu transpune Directiva 92/105/CEE a Comisiei la care se face referință la art. 7 alin. (1), prin urmare, referința la anexa nr. 11 la Regulament se va substitui cu referința la actul normativ național care transpune Directiva 92/105/CEE. Mai mult, anexa nr. 11 nu conține reglementări cu privire la întocmirea și eliberarea pașaportului fitosanitar. Totodată, denumirea Hotărârii Guvernului prin care Regulamentul este aprobat urma a fi exclusă (obiecție valabilă și la pct. 29, 31).	Se acceptă parțial. La moment, Directiva 92/105/CEE este abrogată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1770 al Comisiei din 26 noiembrie 2020 <i>privind tipurile și speciile de plante destinate plantării care nu sunt scutite de cerința privind codul de trasabilitate pentru pașapoartele fitosanitare în temeiul Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 92/105/CEE a Comisiei.</i> Deoarece, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1770 nu a fost transpus în actele naționale însă el fiind de implementare al Regulamentului 2016/2031, în proiectul actului național se va face referire la Legea nr. 422/2023 care a transpus Regulamentul 2016/2031 și

			conține reglementări cu privire la întocmirea și eliberarea pașaportului fitosanitar.
	32.	La pct. 24 care transpune art. 7 alin (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, textul „în conformitate cu art. 65 din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor” se va revizui or, elementul structural enunțat nu transpune Directiva 92/90/CEE a Comisiei la care se face referință la art. 7 alin. (2), totodată, nu conține prevederi cu privire la locul înregistrării.	Nu se acceptă. Directiva 92/90/CEE a Comisiei din 3 noiembrie 1992 stabilește <i>anumite obligații pentru producătorii și importatorii de plante, de produse vegetale sau de alte obiecte, precum și a modalității de înregistrare a acestora</i> pentru comunitatea UE. În Republica Moldova aplicarea regimului fitosanitar se efectuează conform cerințelor din Legea nr. 422/2024 <i>privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor</i> și în care se regăsesc elementele structurale de bază privind înregistrarea operatorilor profesioniști.
	33.	La pct. 28 care transpune art. 7 alin. (6) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, textul „în conformitate cu prevederile anexei nr. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte” se va revizui, întrucât elementul structural enunțat nu transpune Directiva 92/105/CEE și nu conține elemente cu privire la întocmirea și eliberarea pașaportului fitosanitar.	Se acceptă parțial. Elementul structural enunțat nu transpune Directiva 92/105/CEE însă actul național la care s-a făcut referință redă starea actuală a pe domeniul fitosanitar. Modelele de pașapoarte fitosanitare eliberate pentru diferite categorii de plante, produse vegetale și alte obiecte de origine vegetală pentru circulația pe teritoriul Republicii Moldova se regăsesc în HG nr. 333/2018 iar elemente cu privire la întocmirea și eliberarea pașaportului fitosanitar sunt prevăzute în Legea nr. 422/2024 <i>privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor</i> . Reieșind din cele expuse, a fost completat pct. 28 din proiect.
	34.	La pct. 39 care transpune art. 9 alin. (3) alineatul al doilea din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/503, menționăm că în cadrul procedurii de transpunere utilizând tehnica de transpunere prin reformulare, nu se admite transpunerea ad-	Se acceptă parțial.

		litteram, prin urmare, cuvântul „paragraf” se va substitui cu cuvântul „alineat”.	
	35.	La pct. 41 care transpune art. 10 alin. (1) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503, cuvintele „altor țări” se vor substitui cu cuvintele „altor state ale Uniunii Europene”, or, cuvintele enunțate transpun sintagma „și celorlalte state membre” indicată la art. 10 alin. (1).	Se acceptă.
	36.	La Secțiunea 1 de la Capitolul IV, menționăm că secțiunea constituie element de structură complex al actului normativ, prin urmare, nu poate fi constituită dintr-un singur punct.	Se acceptă. S-au comasat secțiunile 1 și 2 deoarece ambele au sarcina de a ”introduce” pe teritoriul RM.
	37.	Ținând cont de prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, la sbp.42.3, textul „pct. 42.2” se va substitui cu textul „sbp. 42.2” (obiecție valabilă și la sbp. 42.3.2).	Se acceptă.
	38.	Denumirea Secțiunii a 3-a se va completa cu cuvintele „originare din alte state cu prezența cunoscută a organismului specificat”, astfel cum este indicat la art. 13 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503 pe care o transpune.	Se acceptă parțial. Se completează cu „originare din altă țară cu prezența cunoscută a organismului specificat”, precum specifică cap. IV.
	39.	Ținând cont de prevederile art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, la pct. 6, cuvintele „din prezentul Regulament” se vor exclude. <i>La Anexa nr. 3 la hotărârea Guvernului:</i> Potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă se face trimitere la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă. Ținând cont de prevederea legală enunțată, textul „pct. 9-10” se va substitui cu textul	Se acceptă.

		„pct. 9 și 10”. Dat fiind faptul că, Regulamentul are o singură anexă, aceasta nu se va numerota.	
	40.	La denumirea Secțiunii 1 din Anexa la Regulament, menționăm că asupra corectitudinii referinței la „art. 5 alin (2), art. 32 alin. (3), art. 37 alin. (2), art. 41 alin. (2) și art. 54 alin. (2) din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor” se va solicita în mod repetat opinia Centrului de Armonizare a Legislației, ținând cont că Directiva 2000/29/CE la care se face referință la Anexa din Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 29 noiembrie 2011 a fost abrogată, iar mențiunile de la părțile A și B din anexele I, II și IV la Directiva 2000/29/CE nu sunt indicate la art. 5 alin. (2), art. 32 alin. (3), art. 37 alin. (2), art. 41 alin. (2) și art. 54 alin. (2) din Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor la care se face referință denumirea Secțiunii 1-a. La referința la elementele structurale urma a fi indicat și abrevierea „alin.” după următorul exemplu: „art. 5 alin.(2)”. Având în vedere prevederile art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, la pct. 1, cuvintele „din prezentul Regulament” se vor exclude.	Nu se acceptă. Directiva 2000/29/CE la care se face referință la Anexa din Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 29 noiembrie 2011 a fost abrogată prin Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și preluată prin actul național – Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, la care se face referință în proiect. Trimiterile la Regulamentul (UE) 2016/2031 și respectiv la Legea nr. 422/2023 s-au preluat din Regulamentul (UE) 2016/2031 conform Anexei IX din Tabelul de corespondență pentru Directiva 2000/29/CE a Consiliului.
	41.	La pct. 4 care transpune sbp. 3.1 din Decizia de punere în aplicare 2011/787, cuvintele „precum și” vor fi succedate de cuvintele „denumirea și”.	Se acceptă.
	42.	La pct. 8 care transpune sbp. 4.3 din Anexa I Decizia de punere în aplicare 2011/787, se va revizui referința la art. 28 alin. (1) din Legea nr. 422/2024, or, art. 28 alin. (1) din Legea nr.	Nu se acceptă. Directiva 98/57/CE este derogată prin Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie

		422/2024 nu conține prevederi cu privire la protocolul de testare și nu transpune Directiva 98/57/CE la care se face referință la sbp. 4.3 (obiecție valabilă și la pct. 9 și 11). În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 100/2017, verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 11, cuvintele „va informa” se vor substitui cu cuvintele „informează”.	2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și preluată prin actul național – Legea nr. 422/2024 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, la care se face referință în proiect.
	43.	La pct. 12, abrevierea „HG” se va substitui cu cuvintele „Hotărârii Guvernului”.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție, scisoarea nr. 06/2/23319 din 27.12.2024, Raport de expertiză anticorupție nr. EHG24/10249 din 27.12.2024	1.	<p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</p> <p>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</p> <p>Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:</p> <p><i>a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;</i></p>	-

	<p><i>b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;</i></p> <p><i>c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;</i></p> <p><i>d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;</i></p> <p><i>e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".</i></p> <p>Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:</p> <p>„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.</p> <p>(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".</p> <p>Anunțul cu privire la elaborarea proiectului de decizie a fost plasat pentru informare pe pagina oficială web a autorității publice, www.madrm.gov.md, la data de 10 septembrie 2024, fiind indicat termenul limită pentru recepționarea recomandărilor, precum și datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea și promovarea proiectului.</p>	
--	--	--

	<p>Proiectul și materialele aferente au fost plasate pentru consultarea publică pe pagina web oficială a autorității, cât și pe portalul guvernamental de consultări publice www.particip.gov.md, la data de 22 octombrie 2024, cu stabilirea termenului limită de recepționare a recomandărilor până la 04 noiembrie 2024, adică 10 zile lucrătoare, fapt ce corespunde prevederilor art.12 alin.(2) din Legea nr. 239/2008.</p> <p>Prin urmare, apreciind acțiunile autorului de asigurare a accesului părților interesate la proiect, precum și stabilirea unui termen optim pentru recepționarea propunerilor de modificare/completare a proiectului, se constată că prevederile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr. 239/2008, au fost respectate de către autor.</p> <p>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</p> <p>Potrivit notei de fundamentare „<i>Scopul proiectului este prevenirea introducerii și răspândirii unor organisme de carantină prin eșantionare mai riguroasă la anumite produse de origine vegetală din anumite țări și diminuarea riscului fitosanitar pe teritoriul Republicii Moldova, de asemenea este necesar ca cerințele în materie de verificare și control să fie mai riguroase importate din destinații noi.</i>”</p> <p>Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aprobarea Regulamentului de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, 	
--	--	--

	<p>Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea organismului dăunător <i>Phyllosticta citricarpa</i> (Mc Alpine) Van der Aa, conform anexei nr. 1, totodată asigurând transpunerea Regulamentului (UE) 2022/632;</p> <ul style="list-style-type: none"> - aprobarea Regulamentului privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii a organismului dăunător <i>Aromia bungii</i> (Faldermann), conform anexei nr. 2, totodată asigurând transpunerea Decizia (UE) 2018/1503; - aprobarea Regulamentului privind adoptarea provizorie a unor măsuri urgente împotriva răspândirii <i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt, conform anexei nr. 3, totodată asigurând transpunerea Decizia (UE) 2011/787. <p>Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.</p> <p>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</p> <p>Prevederile proiectului nu contravin interesului public, fiind promovate interesele colective ale statului, economiei și mediului, protejând în același timp interesele individuale ale fermierilor, operatorilor economici și cetățenilor, fiind intenționată conservarea biodiversității și protejarea ecosistemelor naturale, prevenind efectele negative ale introducerii și răspândirii organismelor străine dăunătoare.</p> <p>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</p> <p>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</p> <p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte</p>	
--	---	--

	<p>normative sunt însoțite de „<i>nota de fundamentare care cuprinde:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;</i> <i>b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;</i> <i>c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;</i> <i>d) analiza impactului de reglementare;</i> <i>e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;</i> <i>f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;</i> <i>h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;</i> <i>i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."</i> <p>Nota de fundamentare a fost elaborată potrivit rigorilor statuate la art.30 și anexa nr.1 la Legea nr. 100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota de fundamentare conține o justificare suficientă pentru promovarea proiectului de act normativ.</p> <p>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</p> <p>Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „<i>d) analiza impactului de reglementare</i>".</p> <p>Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota de fundamentare, unde se enunță că „<i>Punerea în aplicare a prezentului act</i></p>	
--	--	--

		<i>normativ nu necesită costuri bugetare suplimentare.”.</i>	
	2.	<p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>II.1. Limbajul proiectului</p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „<i>textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</i></p> <p><i>a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</i></p> <p><i>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</i></p> <p><i>e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</i></p> <p><i>f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</i></p> <p><i>g) se evită tautologiile juridice;</i></p> <p><i>h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]</i>”.</p> <p>Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p>II.2. Coerența legislativă a proiectului</p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p> <p>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</p>	-

	<p>Proiectul reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în calitate de autoritate responsabilă de realizarea controalelor oficiale în sectorul agroalimentar și implementarea politicilor în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitare.</p> <p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p> <p>III. Concluzia expertizei</p> <p>Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în vederea stabilirii unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare, reglementări ajustate la cadrul normativ european.</p> <p>În procesul de promovarea a proiectului de decizie rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect și materialele aferente, cu stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor, corespunzător prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr.239/2008.</p> <p>Prevederile proiectului nu contravin interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului, iar scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.</p> <p>Urmare a examinării prevederilor proiectului, în conținutul acestuia nu au fost identificate norme ce</p>	
--	---	--

		conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.	
Aviz Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, scrisoarea nr. 11-6837 din 27.12.2024	1.	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor comunică despre susținerea proiectului în cauză și lipsa obiecțiilor.	-

Ex: Iulia Haidarli,
Tel: 022 204-545